

1. Eesti-Ma Rahwa Lühhikenne Palwe-Ramat; Seäl sees on Hommiko, Öhto, Kirriko, ja muud kaunid Palwed, Mis üks wagga Risti-innimenne Iggapääw ja iggal aial omma Hinge kassuks woib tehha. Trükkitud 1796. Aastal. – [Tallinn : A. H. Lindfors], 1796 ([Tallinn : A. H. Lindfors]). - 92 lk. ; ill. ; 8□ 16 cm. – REB-793/Eesti (R 3.067)

b1739866

EST.MF. 3968

REB-793
Eesti=Ma

R 3067

Eesti = Ma Rahwa
Lühhikenne
Palive - Namat;

Seal sees on

Hommiko, Õhto, Kirriko, ja
muud kaunid Palived,

Mis

üks wagga Risti = Innimenne
Tigapääw ja iggal aial omma
Linge kassus's woib tehha.

Armas Söbber.

Joan. Ram. 4. Peatük. 24. salm.

Jummal on Ú's Waim, ja, kes tedda kummardawad, peawad tedda waimus ja töes kummardama.

Need kallid lässud ja tootussed, mis läbbi Jummal on läsknud palvet tehha, ja too- tanud kuulda peawad meile maenitsusseks olle- ma, et meie omma sure hinge häddä püame diete tunda, ja omma helde Jummalala läessi abbi ot- sime. Temma on armolinne ja helde, ja tahhab meid aidata, temma on ke.gewäggewam ja wib meid aidata. Surem huik mõtlet, et nemmad ei moista luggeda eggia palvet tehha, sepärrast jätvat nemmad palvet mahha, ja ei sa sedda armo, mis Jummal heal meel neile tahhab an- da. Nemmal mõtlevad, et Jummal illusad ja targad sannad tahhab, ja et palve vägga raskे assi on; se läbbi tevad nemmad ennestele suurt kahjo. Sest, mis Jummal palio holib wâlhaspiddistest sannust, kui temma me e sünd da- me pohja ishi läbbikatsub ja ärratunneb? Tem- ma teab ja moistab kende häddaliste sallajamad mõtted ja öhkamised. Sepärrast moistab keige rummalam innimenne palvet tehha, kui temma omma häddä sees keigest süddamest Jummalala po- le öhlab, Ja Jesuse pärast abbi pallub nisug- guste sannadega, mis häddä issi öppetab, sest se palve on Jummalala mele pärast, ja kuluksse temmaju heldeste. Kõrged ja hooplikud san- nad tunnistawad ühhest kõrgest süddamest, sed- da ta vihlab. Sepärrast pea ennam murrret süddame kui sannade pärast, et sinno palved, ja öhkamised ühhest pattusipöörjast ja uskluskust süddamest tulleskùd.

Uks raske asu on se palme neile, kes sedda patiust ello armastawad, ja ei tahha Jummala pole ennast vörda. Sest luida woib uks innimenne, kes hædda sees ep olle, app hæda, kui temmae mitte abbi tarvis ei lähhä? nenda ka, luida woib uks innimenne, kes omma patto hædda ei tunne, digast süddamest luggeda? Sest et temma ei tea sedda hædda, mis sees ta ellab, ja ei tunne, eggas ussu sedda abbi ja waimolikko önnistust, mis temma omma Jesusse käest woib sada. Sepärrast pallu omma Jesu, et sinra sedda suurt hædda, mis sees finno hing patto ja nende waimo. ikk' waenlaste päräst ellab, ennese sees ðiete teada saad; kui sesiunane hædda tundminne saab teggema, et sa ilma öppetamatta moistad luggeda, ja öhkamissega allati omma Jesusse pole kissendada, serni kui temma omma armoga fusse abbiks tulleb.

Need palmed, mis sinna siit ramatus leiad, peawad sinnyle öppetussels ja jubbhatamissels ollema, et sa la issi öppid omma ennese sannade ja öhkamistega Jummala käest abbi otsima ka ommaiho. ikk' id jures.

Vühha Waim on keigeparras öppetaja, kes ðiget palvet, mis Jummala mele päräst on, finno süddamessse fütab; ilma temmata ei voi sinna mitte süddamest Jummalat palluda, kui vühha Paulus öppetab Rom. rahv. ram 8, peat. 26 salm: Vühha waim tull. b meie nödrus-teie appi, seni meie ei tea mitte, mis meie peame palluma, nenda kui kohhus on: agga sesamma Waim reeb palmed meie eest öhkamistega, mis ükski ei voi üllesräkida.

Kui

Kui Jummala Waim sind hirnutab finno patus e päräst, siis sa öppid tössi ed p. ttust- pöörs misse palwed tegema, ja kui temma finno kurba süddant Jummala armo ia pattude andeks-andmi sega römustab, siis sa moistad ommas pal:red Jummilat römgaga kita ja tännada.

Reik innimesed peawad kül luggema, agga keik ei kolba palvele. Nende palwed tahhab Jummala kuulda, kes omma pattude päräst hirsmo en eise sees tundwad, omma endist pattust ello miikarwad ja Jesussest ükspäinis abbi otsimad; need sammad öppivad meie Issanda Jesus e pühast Issa meie palwest, mis, ja mil visil nemmad peawad ðiete Jummalat palluma. Sest se kallis palve öppetab Jummala rigi asjad kui ülemiad annid keige esüste palvettega takkanoudma, siis onnab Jummal pealegi, mis ihos toidusse tarvis lähhäb.

Se palve mis su sannaga tehakse, on hea, kui se süddamest tulleb, kui süüda sedda himmus-tab, mis su pallub; agga kes aiavitiks ehk visi päräst ja ükspäinis omma mokkadega lobbiseb, se ei sa emmast palwest ühtegi kasso, void suremat hukkatusf sesamma liajulgusse päräst, et temma karwala süddamega ja ilma kindla usutu mottab Jummalat palluda. Sepärrast moenitseb Jakobus ommas ramatus i peat 6. 8. salmisti sadik: Innumenne pallugo uskus, ja ärgo olgo mitte kahhe wahhel: Sest kes kahhe wahhel on, se on merre laende sar-nane, mis tuldest aetakse ja kaksipiddi heides-tase, Sest sesamma innumenne ärgo mör-telgo, et temma middagi Issanda käest jaab.

Rakspidisse süddamega mees ei olle kindel ei ühhgi omma wisi sees.

Sepärrast on se üks õige palve, kui sinna pühha Waimo läbbi omma süddame himmuga Jummal pole öhkad, ja temmaga süddame ja suga kõnneled, kui üks laps omma issaga, ehk orri omma issanda. Kui sinna ommas süddames heal meel Jummal peale mõtled, sannadeaa ehk sannata, siis on se üks õige palve, ja Jummal on teotanud sedda kuulda, Kui ühhbel lapsel middagi pudub, siis pallub temma ni hästi, kui temma moistab, ja wannemad ei holige illusist sannadest. Agga Jummal on ismaotsata heldem kui ihholi kud wannemad; temmal ep olle ka illusid sanno tarvis, temma ei holige neist; waid üks südda, mis ilma karwalussega on, temma sanna ussub, temma käest abbi otsib ja otab, se on temma vele pärast. Temma teab ja moistab keik, mis meil tarvis on, enne kui mele pallume; temma woib ia tahhab ka paljo ennam tehha ülle sedda, mis meie pallume ehk moistame. Kui meie Jummalaga ommas palves öppikseme räkima, kui üks laps omma emmaga; kül meie siis pea saaksime tunda, kui helde ja armolinne meie Jummal on. Agga kui meie palwed ja öhklamisest Jummalala meie pärast peavad ollema, siis pead sinna ka öppima keik mihkoma, mis Jummal selab; seit kuida woib Jummal siino palvet kuulda, kui sinna meel tahhad sedda armastada, mis Jummal ei salli? Sest nenda on kirjotud Joannesse ramatus 9 peat: 31 salm. Meie teame, et Jummal parrusid ei kui, waid kui kegi

Jum-

Jummalakartlik on, ja teebs temma tahte missi jätrele, sedda kult b temma. Sepärs rast ütleb ka suur Jummal Jesa. 1, 16-19 salm. Peske ennast, pubhastage ennast, saa ke ommad kurjad reud mo silma eest ärra; seiste kurja teggemast; öppige head tegema; noudke mis kohhus, saatke ülleanne tumad õige tele moistke kohhut waeste lastele, sellerage leske naeste asjad ärra. Et tulge siis, ja sellerageli ommad asjad issikestik, üleb Jehowa: Kui teie pattud on kui elle-punnased ridet, siiski peawad nemmad ni walgeteks sama kui lummi, kui nemmad punnased on kui werre karvo rie, peawad nemmad ommiti walge villa sarnaseks sama. Sepärrast kui sinna nüüd tahhad. et Jummal peab siino palved kuulma ja sind aitma, siis peab se siino surem murre ollesma, et sa leikit pattust omma Jesusse pole ennast pörad, ja ukslikku süddamega temma nimmel sedda taewast Issa pallud. Agga se pallub Jesusse nimmel, kes issiennast omma pattude pärast vikab, ja ei arva ennast middagi hea wäärt ollewad, agga Jesusse waggadusse ja falli lummastamisse peale lodab, ja sellele pärast üksipäin Jummal käest keik armo ja abi otab. Sesuggune astub Jesusse sees ja Jesussega omma palvega Jummal ette ja pallub issiennese, omma ülematte, wannematte, sugulaste, hääddaliste, waenlaste ja keikide innimeste eest, ja Jummal wöttab Jesusse pärast sedda palved kuulda ja annab, mis nenda Jesusse nimmel pallutakse.

A 4

Se-

Sel wifil, armas risti innimenne, pallu nüud
Jummalat issiärranis, et temma finno süddame
ennam ja ennam ümberpöräks, ja nisugguse me-
le iulle annaks, et finna ikka armastad, mis
Jummal armastab, ia wiikad, mis temma wi-
kab, ja ussud mis temma neile on tootanud, kes
temma sanna kuulwad ja tedda armastavad.
Kui finna nüud Jummalat tännini ei olle nenda
armastanud, siis wötta warsi se kindla nou pid-
dada, et sa ededespiddi ühtegi ennam ei tahha
armastada, kui omma Jesust, ja sedda, mis
temma mele pärrost on Ja ehet kül finno furri
südda-furrat, ja ma-ilm sind piüdwad keelda,
siis ärra wäsh mitte ärra pallumast ja Jumma-
la taotust uskmost; siis saad finna rõmoga tun-
da, et se on tössi, mis meie helde Jesus ütleb:
Iggauts, kes pallub, se saab, ja kes otsib,
se leiab, ja kes kopputab, sellale tehhatse
laher: se on, temma palvet kuluks. Armolinne
Jummal juhhatago sind tõe sisse, Amen.

Üks valve, mis sees meie vallume, et
meie omand valved sündamest woif-
sime tehho.

Doh! taewane Issa, armolinne Jummal,
minna ollen üks pattice mulla tük ja ep olle
wåärt, et ma ommad kåed ja silmad taerva pole
töstan sind palsumaa; agga et sinna issi meid ol-
led kåsknud paljuda, oled meile ka tootanud, et
sa meie palmed tahhad kuulda, siis tean minna,
et mo palvred Jesusse Kristusse pärast siano
mele

mele párrast on. Alita síis, armolinne Zum-
mal, et minna öppin óiete Jesusse nimmel wai-
mus ja tðes palluma. Liguta minno súddant,
oh helde Issa, omma förmega, tühjenda sed-
dasamma keigest tühjast móttest. Pühhitse min-
no su, ja panne isse need sannad minno kele
peále, mis ma sinno ette pean ülkesräkima.
Panne mo silmad ja körwad kinni, et ma ühtes-
git ei ná eggja kule, mis sín ilma peál on, waid
et súdda, meel ja mótted woiksid trewa pole
minna. Kule síis ka iggal aial minno palmed,
ja peasta mind keigest häddast Jesusse Kris-
tusse párrast, Amen.

Hommiko = Palwe.

Oh! helde, armolinne, keigeväggevenne
Jummal, meie Issanda Kristusse Issa, minna tånnan sind keigest süddamest, et
sinna mind minnewal ösel olled armolikkule hoid-
nud, et minns hingr waenlased mind ei voinud
hukkada aega rikkoda. Sinno nimmel ollen
minna ommaist ihholikkust unnesi ~~lestousnuud~~,
sinno pole pöran minna ennast riivitamattha, seest
et sinna ükspäinis mind olled lonud ja lunna-
tanud, ja sinna ükenes woid ka omma pühha
Waimo läbbi mind ueste lua ja pühhitseda. Re-
rata mind ka nüüd ja järgeste üles waimelik-
kust patto unnest, et minna pááv páwalt moik-
sin ðiete moista, kui suur minno rummalus en-
mo pattuse sündimisse volest, ja kuida minno
furri südda ikka püab need fadduvad, ilmalik-
kud annid ja himmud suremaks ja fallimaks

piddada, kui need waimoliklud annid ja himmud. Anna mulle, armas taewane Issa, armo, sedda minno suuri sfagedusi tunda ja kahheteda, ja peästa mind seit hirmsast rummalussest. Anna ja kasvata minno sees õiget usko, waimoliklo tarkust ja rõõge, iggapåwa finno sanna hästi täbhele panna sedda ükspäinis uskuda, ja wihkada keik kurjad nouud, mis kuretust, kurjast innimestest ja minns kurjast südamesse mulle antakse, et minna finno arma ja iggapåwase kahhetsemisse ja pattust võõrmisseläbbi woiksin omma wann kurja süddant survetada keige pattude ja kurja himmudega. Ses pârrast hoia mind, keigemäggewam Õnnisteggia sellinna sel pával kurra i kipsatusse eest, et temma mind niedmissle ja wandmisse, liajomisse, wargusse, laiskusse, petmisse, sannakuulmatka ello ja mu pattiid läbbi omma wõrkude sisse ei sa, eaaa se läbbi minno waese hingé ärra ei hukka. Pühhitse mind agga, kallis pühha Waim, et se uus inuimenne, ebt uus südda, meel ja mõtte iggapåw woiks et retulla, ja ei mitte se mästjaks innimeste näbhes, waid Jumala ees õigusse ja pühha ello sees ellada. Alita mind siis ka, armus taewane Issa, et ma omma tööd teen ei mitte silmakirjeks, kui se, kes inuimeste meie pârrast püab olla, waid et ma woiksin omma wannematte sanna kuulda, waga süddamega Jummalot kartes, ja hea melega lehha, mis nemmad läskivad. Anna mulle armo, et minna ka nende sanna rõõtan kuulda, kes wâgga waljud on, ja mind ligga töga waes warad, et ma uisugguste wâsto ei murrise, waid

waid kindlaste ussun, et ka je minno heaks peab tullema, kui minna kannatlik ollen, seit et keik peab heaks tullema neile, kes Jummalat armastavad. Juhhata mind nenda, armas taewane Issa, tânnia ja iggal aial, et keik minno mõite, teggo ja ello woiks finno mele pârrast olla. Sisino holeks annan minna omma hingé ja ihho, wannemad, suggulased, ke ge ennamiste keik waggad risti, inuimessed; siano pühha Waim valitsego mind, finno pühha Ingel elgo minno jures, et se kurri waenlane minno peale ei sa woimust, Amen.

Ohto-Palwe.

Oh! helde, armolinne, keigemäggewam Jummal, meie Jesanda Jesuse Kristusse Issa, sind tannan minna keigest süddamest, et sunna mind miunerval pával omma sure armo ja wae läbbi olled hoidnud ja kaitsuud, et kurrat omma karvoalussega mind ei woinud hukkada. Minna ei olle mitte wäärt keige se armo, mis sa minnule norelt põlwelt siit sadik ja tânnapâaw olled teinud. Mis tânnos woin minna sinnule se eest anda? Paljast sonnast ei holi sinna mitte, waid sinna ütled: Anna, mo roeg, mo tuttar, omma süddant minnule, ja olo finno te ebt tahminne minno mele pârrast. Minno helde Issa, sa tead, missuggune kurri südda mul on, se ei tahha mitte finno teid armastada, waid itla laia tee peedal kõia, mis hukkatusse siisse sarab. Wocta sedda kurja süddant minno seest, ja vararoas

randa páárv pármari minno eksitused, ja te mind
dige u so läbbi kolbarwaks, et minna omma pat-
to hääda süddamest tunnen, kahhesen, ja omma
Önnisteggia Jesusse Kristusse pole kowvaste
hoian, kes ükspäinis vägger on minno patto
ham id parrandama, ja minno ihho ja hing
pühhi sema. Tulleta minno mele, et kui se tän-
napavane páárv on löpnud, nenda ka minno
ello párad peamad otsa sonna, ja et sinna siis
igga ühhega tahad ars vi dada, kuidatemma
sun ilmas on ellanud, ja temma katte maksta
sedda mõea, kui iggaüks saab teinud, olgo hea
ehk kurri. Anna mulle sepärrast iggapára pühha
muret minno hing eest piddada, et minna woik-
sin tänna ja igga öhto omma wiggadussed ja eks-
itus ed sulle süddamest ülestunnistada, ja nende
wasto abbi otsida ja leida. Oh Issand! ma-
nitse mind allati omma pühha Waim läbbi.
Anna mulle andeks Jesusse Kristusse minno
Issand párrast keik minno eksitussed ja vottud,
mis on teadawad ehk teadmatta, misga minna
sinno wasto ollen eksitud, ja puhhasta minno
suddant neist armolikkult. Hoia mind selsinnats-
sel ösel keige patto, kurja ja kahjo eest, ja är-
rata mind hemmo marra üles, et minna ue pá-
waga woiksin ue ello sees käia, keigest libba ja
waimo rojussest pühha Waimo abbi läbbi en-
nast puhktaks tehha, ja sedda pühhitsemist lõppes-
tada Jumala kartuses, Jesusse Kristusse
minno önnistegg ia párrast, Amen.

Hom-

Hommiko-Palive Pühhapäival.

Oh! keigerwåggerwam Jummal ja Issa, ma
ja taerva Yoga, sinno jure ma tulen; sinno
ette langen minna pölveli mahha ja täman sind
keigest süddamest, et so mind selsinnatsel ösel om-
ma armo tibadega oled kaitsnud, ja kurja vais-
mo ja temma sel si eest armolikkult hoidnud.
Sepärrast peab minno südda ja su sinno helde
armo kultutama. Sulle olgo au, kütus ja täanno
nuid ja iggarveste. Ma pallun sind ka, et sa
tahhaksid mind selsinnatsel páral ja iggal aial kei-
ye kurja eest hoida. Sinno holeks aman min-
na omma hing ja ihho, omma ello ja keik, mis
mul on, ommad mötied ja sannad. Önnista
sinna, oh helde Jummal! minno sisse nimemisse
ja rõljamininemisse. Olgo ie páárv mul öigeks
pühhakspärwaks; et ma muud ühtegi eite ei rõ-
ta, egga te, kuid ükspäinis sedda, mis läbbi,
sinno nimmi saaks pühhitsetud, ja sinno riik
meie sisse tuloks. Ärra lasse mind mitte üks-
päinise omma uledega tänapäárv sind tenida.
Te lahti minno südda, et so sanna woiks sinna
sisse tungida. Alita, et ma sinno sanna ja ju-
lust hea melega kulen, meles pean ja omma ello
se járrele parrandan. Sel essimessel pámal oled
sinna, keigerwåggerwam Jummal, sedda essimest
valgust lonud, oh ärra jäätta minno süddant
siis mitte pimmedusse sisse, waid ütle ka nüvid
omma keigerwåggama sonnaga. Et sinno val-
gus ka minno süddames peab tousma, et ma
keigest rummalussest saaksin peästetud ja kui üks
val-

malgusse laps woiksin ellada, Jesusse Kristusse,
se tössise walgusse pärast, Amen.

Öhto - Palwe Pühhapäval.

Iggawenne ja armolinne Jummal, ma kidan
ja tānnan sind süddamest, et sa mind tānnapāāv keige kurja ja kahjo eest oled hoidnud.
Sa oled mind omma pühha sannaga rohkestestō mud ja minno hingebingutanud; fest on minno süddarömus, ja minno hing kidaab sind sinno heldusse ja armo pärast. Ma pallun sind ka allandikkult, hoia ja kaitse mind veel eddespiddi keige hing ja ihbo kurja eest. Anna mulle armas Issa, sedda armo, et ma unneske patte ei te waid, et keik, mis ma mōtlen ellik nāän, pühhast Waimust woiks tulla. Sesamma Waim wōtto keik hirmo minno süddamest ärra, et ma julgeste Jesusse Kristusse nimmel maggan, ja hommē warabho ja hea terwissega ülestoufen. Arata mind õigel aial ülles, ja sata mind römoga minno tō kallale minnema, ja seddasamma sinno tahtmissee järrele teggema. Ja kui se aeg tulleb, et ma fest ilmast pean ärraminnema, siis seis sinna truiste minno jures omma abbiga, et ma surmaga nenda woiklen, et ma sedda ärravöidan, Jesusse Kristusse surma woilemissee pärast, Amen.

Hommiko - Palwe Esmaspäval.

Oh! mis paljo head oled sinna, armolinne ja helde Jummal, mulle teinud, et ma rahho

ho ja hea terwissega sedda páwa ollen sanud nähha Kuda pean minna sind keige sinno heatega gemiste eest tānnama? Ei maksa middagi sinno ees, mis sinno käest ei tulle; siis läkkira summa issi mulle omma pühha Wa mo, et ma temma juhhatamisse ja nou lobai, sulle tānno annan. ja mis mulle tarvis lähhāb, sinno käest passun. Wōtia mind selsinnatsel pāwal omma wario ja fatisse alla, et minno hing ja ihbo waenulased ühategi kurja mulle ei te. Wallitse sinna mind armas Issa, et ma middagi ei harkka eggat loppeta ilma sinnot. Onnista minno tō ja teggemine. Ehhitä mind keige pühha kõmbede ja misidega. Anna armo, et ma woiksin omma pattude pärast ärdaste nutta, übhe ue ja woimolikko elloses sees ellada, ja pāām pāwalt Jummala tarkusse sees kuswada. Selsinnatsel pāwal oled sa, wāggew Jummal, ärralahbutamid sedda wet, mis taewa peal on, kus pilvet on ja linnud lensnarad, fest weest, mis ma peal on. Oh! se patto wessi on wāgga tousnid minno süddames; labhuta sealtammas ka ärre sedda patto wet, et mo südda woiks sinno Paradisiks sada, ja seál sees usf, armastus ja karnatus kaswada, nenda et pärast ükski pat mind siinust ei labhuta. Siinust ma pean kinni, siis kule mind ka Jesusse Kristusse pärast, Amen.

Öhto - Palwe Esmaspäval.

Oh! iggawenne Jummal, minno keel peal järge geste siinust räkima, ja ülema: kütet ud ole go minno helde Issa, fest temma teeb minno hingele,

gele, ja ihbule paljo head, temma heldus festab
iggaveste. Sesamma sinno heldusse pârrast
pallun minna sind: kaiise omma wâega mind ja
leik, mis sa mulle oled annud. Olle sinna mulle
isse marjulks, ja olle mulle armolinne, fest so peâle
lodab minno hing. Minna heidan ennast nûud
Jesusse nimmel mahha, ja maggan rahhoga;
sinna agga, oh Israeli kaitsta! ei uimi eggamagga.
Tôsta siis omma palle nalgust minno peâle, kui
ma maggan. Minna ollen, armas Jummal,
ristmissee läbbi sinno armisa Poja Jesusse Kris-
tussega temma surma sisse mahhamaeid; siis
te mind ka temma ülestousmissee sarnatseks, et
ma siis Kristussega ue ello sees ellan, ja keige
pühhadeca surel wiimsel ülestousmissee pâral
sinno tostud armo - ja au - rigi sisse saan, Amen.

Hommiko-Palwe Teisipâwal.

Armolinne Jummal, mo pôran ennast sinno
pole, et ma enne sinnoaga râgin, enne kui ma
innimestega hakan râkima, ja enne kui ma om-
ma tô kallale lâhhân; enne tânnan minna sind
sinno heateggemiste eest, ja pallun sinno läest õn-
nistust, et minno tô ja teggo saaks õnnistud ja
sinno tahtmissee järrele tehtud. Au olgo sulle
kolm aino Jummalale, fest sinno armo läbbi tou-
sen minna praego üles; sinno arm on mind sel-
õsel hoibnid, ja on rahhoga mo waese pattuse
kehha lastruud hingoda. Et agga se õ môda lâi-
nid, ja pâarv meile hakkab paistma; siis ârra
jatta sinna, oh armas Jesus! sa õigusse pâlit,
mind mitte pimedusse, ja süddame sôggedusse
sisse,

sisse, waid hakka nenda minno süddames paist-
ma, et igga ûks saaks nähha, et Sinna mo seès
oled. Se pâral oled sa maad lahhutanud
merrest ârra, et Ma kuiwaks sanud, ja oled sedda
selsammal pâral pude, roho ja keige sugguste
rohtudega ehbitanud. Minno sâdda on, pârango
Jummal! weel kui ûks wessine so, mis head
wilja ei sannata; siis lahhuta sinna, armas
Jummal, minno süddant ka fest patto weest, et
se saaks tahhedaks ja heakst, ja et ma saaksn
ühhe pu sarnatseks, mis jõe âres on istutud,
mis omma wilja annab omnal aial, ja kenne
lehhed ei puddene. Oh Issand! aita ja anna,
mis ma so läest pallun, Jesusse Kristusse pâr-
rast, Amen.

Ohto-palwe Teisipâwal.

Elde Issa, sinno armo läbbi on se tânnane
pâarv môda lâinud, ja iouen ikka ennam
surma pole. Ridetud olgo sinno kallis nimini, et
sa mulle aega annad ennast pattust pôrda, ja et
sa mind ep olle âkkite surma läbbi suit ilmast âr-
rakorristanud. Sedda head tahhan minna sinno
pühha Waimo läbbi ikka meles piddada, ja se
pârrast keigest süddamest sind kita. Ma pallun
sind, minno ello armastaja: Anna mulle weel ni
paljo aega, et ma woin patta peâle wiimust sada,
ja omma hinge waenlased omma jalge alla tolla-
da. Sedda pallun minna sinno läest keigest süd-
damest; fest minna polle, pârango Jummal! weel
mitte nisuggune, kui minna kül sinno hanna jär-
rele peakso ollema. Kinnita se nou minno sees,

et hakan patto wasto sure hole ja murrega pan-nema, ja püan sind, oh helde Jummal! kätte sada, et ma teps ilma sunota ei ella, waid et sa minno sees omma armo ja våega woiksid ellada. Se asia peale mottedes, heidan ma ennast mahha, ja pallun sind: Årra lasse mind mitte sind årra-lunnistada, waid anna armo, et ma omma wodi heites sind meles pean, ja hommie üllesärkades sunust hakkan räkima. Siis tean minna töeste, et mul ei sunni ühtegi kahjo. Sedda pallun minna ka JEsusse Kristusse pärast, Amen.

Hommiko-Palive Kästnäddalil.

Oh! sinna sinur Jummal, kes sa issi walguus olled, ja ellad ühhe walguusse sees, kuhho üksli ei sa, ja siiski ni armolinne olled, et meil waestel lubba on, sinno pühha palle ette tulla sind pal-luma; sepärrast tulien minna ka selssinnatsel hommiko tunnil, ja nirkutan omma süddame pöltwed sinno ette, ja täma sind sinno sure armo eest, mis sinna mulle keik minno ello aial ollud näitnud. Sest sinno uino läbbi ollen minna veel ellus, ja ollen sedda páwa sanud nähha. Sa ollud mind omma varjo alla wötnud, truiste mind kait-nud, ja omma väe läbbi keige kurja eest hoindnud nenda; et ma hea tervissega omma tööd woin tehha, ja ommad asjad aiada. Minno mele tul-leb, et sa sel pával sedda päilikklo, kui, ja need tähhed ollud lonud. Needlammad terwad truiste sedda, mispärrast nemmad on lodud. Oh! siis årra lasse mind ni meleto olla, kui need, kes fest ei holi, mis meie kohhus on sinno tahimisse já-rele

rele tehha. Tuleta ista sedda mo mele, et sa las-sed omma päilikklo kurjade ja waggade ülle üllestousta, ja lassed wihma saddada õigede ja ülle-kohustse peale, et ma woiksin sinno jälgede sees läia, ja armolinne o' a emma liggiunesje wasto, kui sinna taevane Issa armolinne olled. Kitku siis, helde Issa, minno süddamest årra keik wi-hha, vibkamist, kaddedust ja tiggedust; anna mille üks pehme südda keikide innimeste wasto, et ma ka omma waenlastele woiksin head tehha, head neile sovida, ja nende eest palluda. Keik mund head, mis ial veel sinno käest tulleb pal-luda, sedda anna mulle, armas Jummal, roh-feste minno Õnnisteggia, JEsusse Kristusse pärast, Amen.

Ohto-Palive Kästnäddalil.

Oh! õige ja pühha Jummal, sa tahhad, et meie peame ka õiged ja pühha ollema, nenda kui sinno olled. Algga minna waene pattune pean tunnisama, et ma issiemisest ei ole eggia õige eggia pühha, ja siiski teed sa mulle paljo head; sa hoiad ja kaitsed mind, nenda kui sa tännapáwa-ga ollud teinud. Sepärrast tida Issandat, min-hing, ja årra unustat mitte årra, mis head temma sulle on teinud. Helde Jummal! ma pal-lund sind, hoia mind pärast veel nenda, kui sa tännine mind olled hoindnud keige kurja ja kahjo eest. Lasse mind ikka ilma liamurreta ja kartus-seta rahho sees maggada; ja sinno walguus ei lahku minno süddamest, fest sinna, oh Issand! wal-gustad keik pimmedust ja sõrggedust. Helda armo

minno peâle, ja anna mulle keik pâttud andels; peâsta mind minno pattro hâddast; pesset mind puhtaks minno eftitussist, ja pühbitse mind läbbi ja läbbi. Issand, kule minns heât, kui ma ðse suno pole hûan, ja wôtta mind kuulda kui mo südda sind otsib. Ärra wôtta omma kât mitte minnust ärra, ja ärra jâitta mind mitte mahha, seit ma ladan sunno peâle. Kinnita sedda lotust ka minno sees Jësusse Kristusse pârrast, Amen.

Hommiko = Palive Neljapâwal.

Helde ja armolinne Jummal, kes sa meile head tehhes ärra ei vässi, waid keikile head teed, ni hästi neile, kes sind kartwad, kui ka neile, kes on tänamatta; minno kohhus on selsimmat sel hommiko tñnnil sind tânnada, seit sunno arm kes tab iggarvest, ja sunna ep olle mitte waotnud minno pâttude peâle, ja ep olle nende pârrast mind mitte mihheluud; waid sa ollod mind omma tibadega kâtnud, et mulle ühtegi kahjo ei olle sundinud, ja et ma sedda páwa jâalle olle sanud nähha. Anna armo, et ma sedda páwa ei prugi pâttuks, waid sunno auuks ja minnu hinge önnistussels. Hoia mind sel páwa ja iggal aial ebba usso wiñide ja kõmede est, et ma mu asia peâle ei loda, kui ükspâiniv sunno peâle Sa ollod kâsknud, et ma omma pasle higgi sees omma leiba pean sôma, ja seks ollod sa kuus páwa seâdnud, et meie nende sees omma tööd peame tegema. Anna omma armo, et ma keiksuggust tööd, mis ial ette tulles, julgeste ja rômoga ärrateen, ja sunno käest önne ja önnistust paâun. Önnista ka, armolinne

ne Jummal, keik, mis ma ette wottan, ja ärra lasse mind mitte omma hinge tööd ärra unustade; waid et ma tööd tehhes sunno peâle mötslen, ja ommas süddames sunno pole öhkan. Önnista keik, mis sunna mille ollod annud; ja nenda kui sa sel páwal ollod lomud need linnud taewa al, ja kallad merre sees, ja ollod murret meie eest piddanud, enne koi meie weel oslime lõdud, et meie neist piddime töidusi soma; nenda pea nûudke wel murret meie eest, ja losse linnud taewa al, ja kallad keige vette sees figgida. Keige ennamiste agga tâida mo südda usso, armastusse, kannatusse ja pühha kõmedege, et ihho ja hing saaks ülespetud. Te sedda armolinne Jummal, Jësusse Kristusse pârrast, Amen.

Ohto = Palive Neljapâwal.

Helde taevane Issa, minno tânan sind süd dame ja suga, et sa páwa ja tööd lomud, ja ollod sedda páwa seâdnud, et meie omma tööd peame tegema, ja sedda tööd, et meie same hingada. Kïdetud olgo sunno kallis tñnni, et ma tânnapâaw sunno armo läbbi ollen joudnud omma tööd iehha, ja ollod keik surja ja kahjo minnust ärrakeeinud. Anna nûud, armolinne Jummal, et mo vässinud ihho sel õsel nenda saaks hingada, et ühtegi kârtus, hâddha, eaga willetsus mind üles ei ärrata. Sînnst, oh Issa! wôtta mind vasto ommaks laseks, et ma julgen omma Pea sunno lüesse panna. Seks ehita mind dige usso tööfise armastusse ja pühha kannatusseva, et minno südda kindlaste sunno issatirko

armastomisse peale woiks lota. Lasse siis ka finno pühhad Inglid olla minno ja minno honet- te ümber, et kurrat se mõdraja loukoer ossa min- nust ei sa. Hoia meid tulle, kahjo ja wargade eest. Wimaiks olle finna, oh! armas Jesus, mulle os- saks, siis uinun minna rõõmsaste maggama. Amen, se sündko nenda, Amen.

Hommiko - Palive Redel.

Oh! keigewäggem Jummal, Ma ja taewa loja, ma tullen praego finno pühha palle ette ja tännan sind keige se hea eest, mis sa mulle minno ello aial oled teinud. Sa oled mulle ihho ja hing annud, ja tännine hoidnud. Ma ollen finno holeks ol nud, ja sa oled mureed kannud, et mo hing, mis patto läbbi olli ärrariklitud, ja piddi hukka minnema, pattust sai peästeind ja piddi ueste sündima. Sa oled sel päwal sedda esinimest innimest tonud, ja jummallikko siside ja kombedega ehitamud. Oh! armas Jummal, wata nüüd minno peale, missuggune ma ollen; kelle sarnane ollen minna nüüd? Parrago Jum- mal! Kurrati näggo näikse mul ja keikil innimes- tel oleverad. Parranda siis sedda mis on ärrarik- litud. Seks oled finna jo omma ainust Poega JEsust Kristust ilmale läkitanun, et temma piddi meie sarnatsels sama, ja meie pattud risti peale kandma, et meie piddime jälle temma sarnatsels, õigeks ja pühhalts sama, ja et Jummalala näggo meie sees saaks jälle ülesehhitatud. Aita, et ma otsin abi omma önnisteggia JEsusse lähest, kes sel päwal risti on lõdud, ja temma peale õige usso sees

sees watan, ja hakkal sedda patti wiikama, mis minno önnisteggiat on risti peale saatnud. Aita siis ka, armas Jummal, et ma omma lihhaliklud himmud risti lõon, ja ühtias eomma Kristussega surren, et ma temmaga jälle woin ülestousta, ja ühhe ue ja wagga ello sees ellada, ja uenda en- nam ja ennam finno sarnatsels sada. Seeb se on, mis ma keigest süddamest finno lähest pallun, wotta minno palwed kuulda JEsusse Kristusse kannatamisse ja surma pärast, Amen.

Ohto - Palive Redel.

Oh! helde Issand Jummal, minno südda, mee ja keel hakkab vraego sind tännama: seit sa oled kui se armo hallikas tänapäätav rohkesti omma armo minno peale laeknud tulla. Olleksid keik minno liikmed keled, siiski ei jouaks nemmadi keik finno heateggemised ülesräskida. Siim arm on se, et ma veel ellus olen; sa oled mo hing hoidnud hukkatusse ja mo ihho pahhan hai- gusse eest; paljo kuria oled sa minnult ärrakä- nud, ja oled mind rohkesti önnistanud. Olle siis, armas Jummal, nijuggune veel minno vasto, kui sa tännine oled ol nud. Wotta omma holeks mind, ja keik, mis mul on, ja katta mind omma tibadega, et ma rahhoga maggan, ja homine warra ue rammoga ülestoussen, ja omma tööd finno auks hakkau ja löppetan. Ja kui minno wiimne ello tund tulleb, siis kinnita mind, et ma kindla ussoga JEsusse Kristusse peale lotes, sit ärralähhan, ja iggaweste önsaks saan, Amen.

Hommito = Palve Laupáwal.

Oh pühha Jummal! helde Issa, minno eissi menne tö peab se ollema, et minna sind lidan ja tännan; seit üpris suur ja hea on se, mis sa mulle olled teinud. Minna ep olle väärkt neid heategemissi, mis sa mulle teed iggapääv. Palvo head olled sa minno ihule teinud, agga palvo ennam mo hingele: Seit sa olled mind risti rahva seos lastnud sundida, kus ma sinno sauna tahtmisi saan öppida, et ma woiksin ommast pattust peäsedaa ja iggaveste õnsaks sada. Minna lähhän nüüd ta omma tö ja rõttan sedda ette, mis sa issi mind olled käsknud tehha. Ünnista siis minno tö ja teggeminne; ünnista minno väljamine minne, et ühtegi villetust eggaa äppardust mulle ei sunni; ünnista minno fissetulleminne, et ma nenda omma kotta tagasti tulen, et ma väljas ühtegi patto ei ole teinud. Sel pääval olled sa, taewa ja Ma Loja hinjanud, ja omma kätte tö peale waatnud, ja wata! Keik olli väggaa hea. Mis pean minna waene ütlemia, kui ma watan ja mõullen keige se peale; mis ma sel nääbalil olen teimid? Ei ma tobbi ommad pattud ärrasaltata; minna tñnnistan, et minno tö ja teggo ei kolba; sepärrast pallun minna: Heida armo minno peale, ja anna mille keik minno vattud andeks: Kinnita mind omma pühha Waino läbbi, et ma parreminne ennast woin tulleval näädalil patto eest hoida. Ära tüddi ka mitte ärra mille head teggemast waid sinno heldus ja arm olgo minno peäl iggaveste JEsusse Kristusse päärrast, Amen.

Ohto

Ohto = Palve Laupáwal.

Oh! sa iggavenne Jummal, üks näädal on ta sinno armo läbbi rahho ja hea terwissega nääda läinud. Sinna suur Jummal oled sedda head mulle teinud. Hubba ma olleksi ammegi bulkla läinud, kui sinna ep olleks mind laitsnud. Sepärrast tännan minna sind keiget süddamest, ja pallun sind ollandikult; Hoia mind keige hädä ja vällesusse eest. Sa oled tru, sepärrast lõdab mo südda sinno peale, sesamina lotussega heidan minna ennast mahha. Sinna agga, ah helde Issa! tulle mo süddamesse, ja te ennesele sinna asset. Ehita minno südda usso, armastusse ja kannatussega, ja ärra lasse mind ühtegi mõttelda, räkida ehk tehha, kuid üks painis sedda, mis so pühha Waim rõbitab miano sees tehha. Aluna armo, et ma hakkau ma üima ärrapõigama, ja taewa järrele iggatsema, ja kui se tund liggi saab, et sa, oh armas Jummali mind sinna taewa tahhad sata, siis olgo so pühha Waim minno sees, et kui ma teys ei woi räkida, temma siiski minno sees löpmatta woiks õhkada, ja nenda sinna pühha palle ette tulla. Kule minno palve, armas Jummal, Jeesusse Kristusse päärrast, Amen.

Üks Täno = Palwo
Meie Issanda JEsusse Kristusse
Innimesselksamisse ja Sündimisse päärrast.

Oh sa helde armolinne Jummala Poeg JEsus Kristus, sa õige innimeste armastaja! au-

Litus ja tānno olgo sulle sinno sure heldusse pārrast, et sa meie lihhaast ja werrest olled ossa wōtnud, meie wennaks sanud, ja meid keik ni wāgga auustanud, et meie sinno läbbi Jummalala lapsiks ja suggulatsiks olleme sanud. Sa suur kunningas, keikide issandatte Issand, sa leige-fōrgem, wāggewam ja rikkam Issand, kuida olled sinna meie waese, alwa ja nōdرا lihha ja werrega onast lihlanud? Kuida olled sinna meid isse Jummalala au ja nou fisse üllendanud- et sinna, kui tössine innimenne, selle kolm aino Jummalala sees nūud olled ja ellad? Innimenne on vatto läbbi koggoniste ãrrariklutud, wata, kui wāgga on temma nūud sinno sees pühitse-tud ja vuhtaks tehtud! temma olli ãrranetud; wata, kui ta sinno sees on önnistatud! Sa olled nūsugguse innimesse ihho ja hinge ennesele wot-nud kui meil on, et sa meid ihho ja hinge po-lest piddid terwaks teggema. Anna armo, et minna nūud mo hinge, ihho ja selle liikmed, mis sinna ni wāgga ennese sees olled auustanud, partudega mitte si rojasta egga teota, waid et sinna minno sees, ja minna õige usso läbbi sinno sees woiksu pühhaste ellada. Sa önnista-tud neitsi Poeg! Sa Issanda önnistatud! Ielle sees keik rahwast Ma pedl önnistakse, meie ollime Jummalast ãrralahutud; ennå! Kuida meie sinno sees ni kindlaste Jummalaga olleme ühte sanud! meie ollime kurratist teotud; ennå! kui wāggga nūud sinno sees auustud! meie ollime Jummalala vihha al; ennå! kui wāgga nūud sinno sees armastud.

Oh!

Oh! kuida woib Jummal nūud meie vasto-wihha piddada? kuida woib ta meie waenlane olla? kuida woib ta meid rikkuda, kes meie temma lihha ja werri olleme? ükski ei olle iat omnia ennese lihha wiikanud. Otse kui sinna, armas Jesus, nūud tössine Jummal ja tössine innimene iggaweste jääd, nenda on Jummal sinno in-nimesekssamisse läbbi meile kinnitanud iggawest sõbrus, iggawest armo, iggawest leppitamisi, ig-gawest laete õigust, iggawest rahho Jummalala ja innimeste wahbel, et meie sinno sugguroõssa olle-me, ja kui sinno ommakse ja wennad sunoga woime ellada iggaweste. Oh mo kallis Jesus! sinna olled selge arm, heldus, rõõm. Sinna olled se õige walgu, mis meid walgustab; sinna olled se iggawenne tõde, mis meid õppetab; sinna olled se igaarvenne ello, mis meid ellawaks teeb; Sinna olled se iggawenne arm, mis läbbi Jummal omma armo annetega meile tulleb: Sinna olled se iggaroenne õigus omma lunnastamisse läbbi, mis meid õnsaks teeb. Sinna olled se igga-wenne surem Preester, kes meid õenistab, meie eest pallub, ja kes issiennast täiefs lunnastamisse hinnaks meie pattude pārrast on annud. Sinno ello on innimeste walgu. Nende rõõmustamis-seks olled sa taewast mahha tulnud; Sa olled innimeseks sanud. et innimesed woiksid Jummalala lapsiks sada. Oh! kui armas olled sinna minno süddames? Mis illus on so näggo; mis armad on signo misid ja kõmbed? Mis lahked on sinno kõnned, sa leigeillusam innimeste seast? Oh! minno sõbber, tulle mo süddamesse; mo wend!

wend! ãrra põlga mind; minno armastaja!
 ãrra taggane minnust; mo peigmees! wõtta
 mind wassto helde su-andmissegä; mo sõddame
 rõõm! ühhenda ennast minnoga, finnita minno
 usko, et sinna tõestie ja täieste omma Jumma-
 likko werrega mind oled ãrralunnastanud, ja et
 sa omma inimesseltsamisse läbbi minno wen-
 naks sanud. Kelle halle meel minnoga on keige
 minno hääda pârrast, ja kelle jure minna keige
 waewa sees julgeste woin tulla ja kowwaste abbi
 otida. Keige, ennamiste tulleta mo mele, et sa
 minno lihha ja merre issiennese sees ülle keikide
 taewaste, ülle keige Inglide, jummalikko au-
 sis se osled töstnud, et minna keik tühja illo siin
 ma-ilmas pean ãrapõlgama, ja õige usso läbbi
 jo siin, taewas ellama ja sedda au takkanoudma,
 mis sinna sees minno iggavessels rõõmuls mulle
 on antud ja walmistatud.

Oh wõtta armas Jesuke!
 So lângiks minno sõddame.
 Oh wõtta temmas hingada,
 Et minna sind ei unnistia,
 Amen.

Üks Tanno - Palve.

Jesusse Kristusse fibbeda
 Kannatamisse pârrast, misga temma
 meid Jummalaga leppitanud.

Oh! Jesus Kristus, sa ilma suta Jummalala
 Tal, kes sinna ma-ilma pattud oled ãrra-
 kannud! Ma tannan sind sõddamest suno fibbeda
 fan-

kannatamisse ja surma eest, kui keige ma-ilma
 hääda, se on keikide innimeste kurbdus, ahhas-
 tus, wallo, kartus ja värisemminne sinno peale
 tulnud ja sinno hing kurvabs sanud surmani.
 Kes woib sinno hinge ahhastust ãrrameista ja
 ülesrakida? Oh! sedda hinge hääda! oh sedda
 sõddame wallo! oh sedda waimo jälestusi! oh
 sedda surma wootlemist! oh sedda werrist higg!

mis tânnalikko sõddamega pean minna sind was-
 towbima? Oh Issand! sa oled tõestie keikide
 eest surma maitsnud, se eest tânnan ma sind, sa
 tri sõdda. Ma tânnan sind sinno allandlikko
 palve eest, kui sinna aedas omma valla peäl
 Jummalat kummardanud, ja issiennast minno
 assemel Jummalale ohwriks annud. Minna
 tânnan sind sinno kõidikkude eest, misga sinna
 kui kuriateggia finnisentud olnud, et sa mind
 neist iggawesse surma pealust tahtsid lahti peasta.
 Minna tânnan sind sinno hawade pârrast, kui
 mind minno patto pârrast piitsaga lõdi, minna
 tânnan sind sinno sure allandusse ja tassase mele
 pârrast, misga sinna minno kõdust, au-ahnust,
 wiilha ja tiggedust oled maksnud ja ãrratassu-
 nud. Ma tânnan sind, et sa omma risti surma
 läbbi seit wümsest ja birmsast Jummalala kõbtust
 mind oled ãrrapeästnud. Ma tânnan sind sinno
 libbowitsa kroni pârrast, mis sa minno heaks
 kannud, et sa iggawesse au-kroninga mind woik-
 sid ehhitada. Ma tânnan sind, et sa kui üks
 ãranetud, taewa, ja Ma wahhel risti peäl oled
 ponud, ja mind se läbbi seit iggawessest need-
 misest ãrralunnastanud. Oh sa pühha ihho!
 oh sa helde sõdda! oh sa kallis Pea! oh sa
 illus

illus palle! oh teie selged silmikessed! oh teie õn-nistud läed! oh teie kassinad körwad! oh teie kaunid jallad! kuida ollete teie kekipiddi minno patto pârrast waeratud? Oh Jummal! kui suur on sinno wiha patto peâle. et sa omma alno-sündinud Poia peâle ei olle mitte armo heitnud? Oh JEsus! kui suur on sinno arm minno vasto, et sa seest ja välgaspiddi sedda ilmarâkimatta põrgo vallo ni kannatliko súddamega kannata-nud, et minna ei piddant sedda iggawest surma nähha sama iggaweste.

Minna tânnan sind, et sa risti peâl sinno om-ma waenlaste ja ka minno eest, kelle pattud sind risti peâle saatnud, olled pallunud ja üttelnud: Issa, anna neile andeks, seit nemmad ei tea, mis nemmad teravad.

Ma tânnan sind se sanna eest, mis sa Ioan-nessele olled ráginud: Wata! se on sinno emma. Kül sa rõttad ka minno eest murret piddada ja minno turbdusse mind rõmustada.

Ma tânnan sind ka neude rõömsade sannade pârrast: Tânnä yead sa minnoga Paradisis ol-lema. Ma pallun sind, mõtle ka minno peâle ommas rikis, ja viimse hâdda sees te mulle pa-radisi uks lahti, et ma tâie lotussega rõömsasta sitt woin árralahkuda.

Ma tânnan ka súddamest se sure hinge hâdda pârrast, mis sees sinna olled kíssendanud: Min-no Jummal! minno Jummal! mis sa olled mind mahhajâtnud? Kinnita se läbbi minno usko, et sa mind surma hâddas nûud ei tahha mitte mahhajâtta, waid et sa kui minno Issand ja

ja minno Jummal tahhad leigest hâddast mind lahti veâsta, ja mind õnsaks tehha.

Ma tânnan sind so janno pârrast, et sa üttelnud: Mul on janno. Olgo sulle ka janno minno hingel õnne járrele, ja kustuta minno janno se ello-weega, mis keeb iggawesse ello sisse.

Halleluja! Kitus ja tânnó olgo ka sulle se rõõm-sa sanna eest; Se on lõppetud! seit nûud olled sa ka viimse tinga Jummala kahto ees minno árra-lunnastamissets maksnud, ja minno õnnistusse otsus on sinno läes. Sepârrast tânnan minna ka wünaks sind so viimise sanna eest: Issa, sin-no kätte annan minna omma waimo! Seit sin-no surm on mind Jummalaga leppitanud ja min-no surma árraneelnud, et ma ka omma waimo sinno ja minno taewase Issa kätte woin anda, ja temma armo sees hingada iggaweste. Sedda-suggust tâielikko lunnastamisse hindu olled sa, tae-wane Issa, minno iggawesse lunnastamissets wastowõtnud, et sa ei tahha minnoga kohtusse minna, waid omma hallastusse rikkusi pattude andek-andmisse läbbi ülesnâidata. Simo Poia JEsusse kallis surm toob mulle nûud õigust, kulu-tab Jummalikko rahho, ja annab hingele rõmo, et ma hea melega woin keik pattuseid himmud surretada, ja minno JEsusse auks waggadusse ja õnnistusse sees ellada ilmalõpmatta,

Seit nûud olgo taewas tânnó Issale! Res meid sures waewas aitnud heldestse, Kitus olgo járgest JEsussele ka. Pühha Waim! sind kõrgest kütiko ilma-ma. Issand, heida armo meie peâle, Amen. Tânnó

Tānno-Palwe

**Jesu s se Kristus se Jum mala
Poia rōomsa ülestousmisse pārrast.**

Oh! sa keigewåggewam, patto, furrati, surma ja pōrgo årrawoitja, Iēus Kristus! minna tānnan sind süddamest sinno rōomsa Ülestousmisse pārrast mis läbbi sinna surma käest woinust årrawötnud ja hukkaminnematta ello walgusse ette tonud. Sinno käes on nūud surma ja pōrgo wootmed. Sa oled surnud olnid, ja wata, nūud ellad sinna iggawessest iggaweste. Surm, kus on nūud sinno odda? Pōrgo-haud, kus on sinno woimus? Kitus ja tānno olgo sulle, kes sinna sedda woimust nende peäle meile oled saatnud. Sepärrest on minno südda rōmus, seit nūud festab mo au iggaweste. Taewane Issa ei olle sind mitte surma sisce jät nud, waid ürri-lesse aia pārrast üllesårratanud ja iggawesse auga kui kronga minno heaks sind ebbitanud. Minna ollen nūud tōeste sinnoga üllesårratud, ja sinno sees ülestousnud, ei ma ue ello sees pean käima. Sinna oled issi tōeste se ülestousminne ja ello, kes sinno sisce ussub, ei lähhā se surrema, et ta tūl surreb. Sinna oled nende ufklikkude ello, ja ei surre mitte, sepärrest ei woi ka nemmad omma ello mitte årrakautada. Oh minno Issand! Kuida oled sinna sure auga ommaist hauast ülestousoud, nenda et Ma wärrisenud, ja sinno waenlased kohkunud ja suuri hirmu tunnud. Alga omma sõbradele, neile patto kahhetseva Jüngritete, oled sa ennast heldestie näitnud, ja Mariale üttel-

üttelnud: Minne ja ütle minno wendadeler; Minna lähvän ülles minno ja teie Isso, minno ja teie Jummala jure. Oh! kui rōbmsaste oled sa pārrast issi nende jure tulnud, ja sedda rahho Jummalaga neile kultutanud. Sa oled nendega sōnid ja jomud nende usso kinnetus eks, et sa tōeste ellad, ja oled nende süddamed taewa rōmoga jahbutanud. Oh sa helde, armoline, rōmus ja ellaro rahho saatja! tulle ka minno süddamesse ja rōmusta minno waese hinge. Kuluuta mulle ka, et sa Jummala armo, pattude andek sandnisti, digust, woimust, rahho, iggawest rōmo ja ello omma ülestousmisse läbbi minnule oled saatnud, ja patto, surma, furrantit ja iggawest hoklatust årrawoitnud, ja minno heaks kautanud. Nūud anna armo, et ma süddamelikko pattuspöörmisse läbbi ka waimolikku kõmbel pattusest ellust ülestousen ja sinno auks eddes piddi ühhe ue ja wagga ello sees woiksin ellada. Touse sinna minno sees ülles, rikku furrati teud minno süddames ärra, ja wallitse omma Waimoga seäl sees kui minno hinge Kunningas. Kui nūud selle Waim, kes sind surnust on üllesårratanud, minno sees elab, siis wöttab selamma Waim, kes sind, minno Jelust, surnust on üllesårratanud, ka minno surnud kehha haudas ellawaks tehha, se pārrast et ta seäl sees kui omma hone sees sün on ellanud. Siin on meie ello marjule pandud inno sees, agga seäl sawad meie ihhud sinno årrasellest idaho farnatseks sama, ja meie peame sinno ga au sees awvalikkus sama ja jäma iggaweste.

Oh armas Ísland, Jéus Krísi!
 Sa tousid jumast ülles,
 Meid peästa sun mast kurratist?
 Meid hoia ommas full s;
 Oh aita omma Waimoga
 Ni id eit uut ello algada,
 Mis sinna meile jaatid, Amen.

Üks Tānno-Palwe.

Meie Issanda Jéusse Kristusse
 rõõmja taewaminnemisse pàrrast.

Oh! sa keigewåggewam ja igga venne ello
 Würst, Jéus Kristus, kes sa omma
 rõõmja taewaminnemise läbbi Jummala au
 porrama käele oled istnud, ja omma väenlased,
 patto, surma, kurratid, ma ilma ja iggawest
 põrgo omma jalgade alluseks járjeks pannud.
 Kuid a pean minna eddasugust woimust ja val-
 lisust hästi kül kütma ja tannama? Sa oled
 meie püttude puuhastamist issiennet läbbi teinud,
 ja pàrrast ülemats sanud tui keit Inglid taewas.
 Sell sinno taewane Issa on sind pannud istma
 omma porrama käele taewas keige Würsti val-
 la, ja woimusse, ja wâe, ja wallitusse, ja keit
 übe nimme, mis nimmetakse mitte ükspâimis ses-
 finnates, waid ka tulewas ilmas, ja temma on
 keit sinno jalgade alla pannud, ja on sind pan-
 nud Peaks koggodussele: et sa issiennesega keit
 pidid taitma. Nüüd oled sa meie Pea, ja meie,
 sinno

Jéusse Taewaminnemisse pàrrast 35

sinno liikmed, olleme jo sinnoga ja sinno tees tae-
 waste asjade sefta seäud. Nüüd tabhad ja om-
 mad liikmed ello, volgusse, woimusse, e bho
 ja rõmoga tööta. Sa oled meie igg venne süs-
 rem Preester, ja tabhad meid em na pühha
 Waimoga wida. Nüüd woid sa nende p lved
 kuulda, ja neid önsaks tehha, kes sinno nimme
 arpi hüüdwad, ja sinno peale loovwad. Et sin-
 na nüüd, tui meie Pea, taewas ellad, siis to-
 mad sa ommal aial meid, so liikmed, enne e idri e,
 et meie seäl olleme kus sinna oled, ja sinno au-
 nahha same. Se peale todame m ie, ja seits-
 natse lotusse járrele peab me e ellaminne jo nän-
 taewas ollema; fest kus meie war a on, seäl peab
 ka meie südda ollema, et meie sedda talk nouame,
 mis üllerel on, ja ei mitte sedda, mis Ma-eäl
 on. Tamma meie suddamed ennese pole, siis
 meie palvega jooskeme sinno járrele. Anna meis-
 le pühha hümnuide tiwad, siis meie jär esti ko-
 öhkamistega xssö läbbi lenname sinno pole. Oh!
 millal tulien ma sinna, et ma sinno valle saan
 nahha? millal saan ma omma taewaminnemist
 piddama minno ja sinno Issa, minno ja si no
 Jummala jure? Tulle, Ísland Jéus, ja wotta
 mind ennese jure. Zah! Amen.

Oh Jesuke, so járrele
 Meid tamma wåggewastre,
 Meid pühhaks te, et ellame
 Rui önsad iggawestre,
 Amen.

Tānno-Palwe.

Se kalli pühha Waimo eest,
mis Kristus meile saatnud.

Oh minno kallis Issand Jesus! Kuida mõin minna sind kül tännada se sure jummaliklo ja kalli anni pärast, mis sinna meile ollud tootanud ja ütteinud: minna tahhan omma Waimo väljatallada keige lihha peale, et nemimad peaqwad kossuma kui rohhi õde åres. Jähhuta minno ärrakuinud süddamet omma Waimo kui ello weega, et ma woißin head vilja sulle lända. Oh! walgusta, sojendaja ja sütä minno süda õiges uskus, armastamisses, palves ja Jummalai fitusses, et so Waimo annid minno sees woißid pöldeda ja paistada. Oh pühha Waim! sa kallis Jummalai tuloke, walgusta meid. Oh sa ello wessi! jähhuta meid. Oh sa Jummalai hing! te meid ellawaks. Oh sa pühha Jummalai förm! kirjota omma kässö-sanna meie süddame sisse. Oh sa wäggi ülleväl körge! Kinnita meid meie nödrusse sees. Oh sa taewane römo - ötti! römusta meid meie kurbdusse sees; sa sõe vihmole! losfuta mele ärranärsitud süddamed. Oh Jesus! walla meie peale rohkesti sedda õige palwe Waimo, kes meie eest ja meie sees palub ilmaräkimatta öhkamistega, ja kes meie waimoga tunnistab, et meie Jummalai lapsed olleme. Lasse tedda meie sees allati öhka da: Abba, aita armas taewane Issa! et meie fest palvest woißime tunda, et so Waim meie sees ellab. Temma olgo meie sees üks tarkusse, hea

he a neu ja Jummala kartusse Waim. Ta tehko meie süddamed elle kõlm aino Jummala hones. Ta sunnitago meid ne sundimisse läbbi ueks loomaks Jesusse Kristuse sees. Oh sa iggavenne Waim! põra meie süddamed fessimmatest ilmalikust ellust ärra iggavesse ello pole. Ehita meie sees Jummalai riki üles, mis on õ gus, raho ja rööm pühha Waimo sees. Meie Issanda Jesusse tootust mõda õppeta juhhata, kinnita, juhhuta meid ja te meid ellawaks; olle meie eestkostia, abbimees, nou-andja, wäggi, meie hing walgu ja röömi keige kurbdusse sees. Olle meie waimo wäggi, et meie need lihhalikud himmud enne sees woißime lämmatada, et sinno hea Waimo wäsid ja kõmbed agga meie sees woißid lossuda ja kasvada. Oh meie aimus hing rööm! hoia meid, et meie sind pattrudega ei kurwasta ehl ennesest ärra ei aia, waid ja meie süddamesse, ja ella meie hing sees fessimmatse ja tullewa ello sees. Sinna au Waim, hinga meie peale, ja anna meile Jummalai au nähha, sijn uskus ja waimus ja seal iggavesses ellus.

Oh Issa, helde jaggaja!

Oh! kule palwed armoga,

Ja sedda annet anna;

So waimo mele läkkita,

Sün temma läbbi juhhata,

Ja taewasse meid kaïna,

Almen.

Patto tunnistusse Palmed,
mis sees meie ommad paccud Jummala ette
tunistame, andeks andimist,
ja ello parrandamist Jummala käest
paštume.

Oh! sa suur Jummal, minno Poja ja õnnis-
tegia, ma kaeban ja tunnistan sinno ette,
et ma k'l sinno sarnatseks ja to kõmbede järrele
ollen lodud, agga et ma, parrago Jummal! sed-
da õnne olen ärrakautanud ja kurrati sarnatseks
sanud, ja mo kurrī süddaa armastab selle kurja
waims wifid, kõmbed ja joned. Mi na wihkan
sedda, mis ja, armolinne Jummal, mind kassid,
ja püan sedda hea melega tehha, mis mo hing-
maenlased tah'wad, et ma omma hing'e hukkatus-
seis pean teggema. Mi suur on mo patto häddä
ja kurius. Ep olle mul digust, egga pühbisust;
ussust minna ei tea. armastus on mo s' ddames
ärrakutnud. Sest olen minna hirmsaks jo rop-
piks sanud sinno pühha silma ees. Agga, seeb se
keigepahhem weel on, et ma diete ei tunne, kui
suur minno patto häddä ja kurius on. Ma olen
holeta olaud ja ei mõttelnu se peale mil wifil
mā saaksin sinuoga ärraleppida, ja mo paccut
peastetud. Mo süddaa on korova ja ei karda sinns
wihha, ja ei mõtle diete sinno heateggemiste peale.
Hallasta sinna, oh tru Jummal mo sure sõgaa-
dusse ja häddä parrast minno peale. Sinno püh-
ha Waim pelsko russuks mo süddand, et ma öp-
piksin tundma ommad pattud, neid süddamest
kahhetsema ja nutma. Kissa mind väggise kurr-
ati rigist; anna mulle Jesusse Kristusse pärast
mo

mo pattud andeks; pesse mind omma Poja wer-
rega puhtaks; kinnita mind, et ma kurrati ja pat-
to wasto pannen, ja neid wihkan. Oh! no helde
Issa, heida armo minno peale, ja wotta mind
armolikult jälle ommaks lapijeks wasto. Ehk
minna k'l olen sind õtri qunnustanud ja mahha-
jätnud. Siiski ãrya unustata mind mitte ãrra, ja
ãrra jäätta mind mitte mahha; ãrra wata tevs
minno paitude peale, waid wata Jesusse Kris-
tusse kunnat, misse ja surma peale, ja selle pär-
ast kule mo palve, Amen.

Üks teine Palwo.

Oh pühha ja helde Island Jummal! minna
tunnistan sinno ette, et ma ep olle mitte a s-
päinis patto sees sundinud ja ilmale tulnud, waid
ka omma ristmissee seadust mirmesugavil wifil
üleasunud ja mahha jättnud, sest et ma s' dd
me-
litkus kartusses ja armastusses sinno ees ep olle
ellanud. Ma olen saggedaste eniam omma kure-
ja pattuse tahtmissee järrele silma - himmo, wihha-
himmo ja kõrge ello sees ellanud. Kuid et ma so
pühha ja head tah'mist omma hing'e õnnistusseks
olleskin tähhele pannud, ja omma paccut
wiva visii ponud himmo ja ihaldamissega. Anna
mulle arma, et ma omma pohjatumat kuriut ja
hing'e häddä keigest süddamest öppin tundma ja
kahhetsema. Õrra mubtle mind, omma waest last,
mitte omma lange kohio järrele, waid olle mulle
armolinne Jesusse Kristusse omma Poja pärast,
ja puhhasta minno s' ddama temma werrega, et ma
se läbbi wölsin sinno mele pärast olla ja jáda
iggawest. Sata uüud ka minno hing'e sees üh'e
pühha

pühha hirmo ja tüddi keige pattuste himmude, motiede, sannade ja teggude wasto, ei ma omma ello sees neid mitte ennam ei armasta, waid Jesusse Kristusse omma allandikko, armolissee ja tassase önnisteggia jälgede sisse astun, ja temma járel kain omma ello otsani. Kule mo palwe selgest armast, Jesusse Kristusse mo armsa Isanda önnisteggia pärast, Amen.

Üks Palwe kui sa tahhad hästi, ja hingekasüks Jesusse laua jure tulla.

Oh! armas Issand Jesus Kristus, mo hingekarjane ja öppia, sinna ollen üttelnud; minna ollen se ello leib, kes minnust fööb, seliel ei pea nälga ollema, ja kes minno sisse ussub, sellel ei pea iäl janno ollema. Minna tullen so sure, ja vallun allandikkult, et sa tabbakksid mind walmisestada digeks wodraks sesimaise taewalikko öhtosõmagia jure, ja mo hing römuksada, ja digeepeeale juhhatada. Anna mulle armo minno pattud süddamest ja tödeste tunda ja kahhekseda, ja ehhita mind se õige ussu pulma ridega, et minna se läbbi woiksin nonda, wastowotta ja hoida, mis sinna omma kannatamisse, surma ja ülles-tousmisest läbbi mulle ollen saanud, et ma nenda woiksin õige wodras so laua jures olla. Anna minnule üks südda, mis allandik on, ja pea lepvib, et ma heal melel andels annan neile, kes mind kaetsemad ja vihkarad. Kitku mo südame seeest keit tiggedusse ja wibha jured, ja istuta mo hing sisse armo ja hallastust, et minna keit innimesed sinno pärast armastan. Sinna ollen isse üttelnud: Haigedele lähhäb arsti tar-

wis,

wis ja mitte terwetele. Minna waene ollen haige, aita ja te mind terweks hing polest. Senna ütled: Tulge minno jure Eel, kes teie ollete koormatud ja waerwatud; minna tahhan teile hingamistata. Oh armas Jummal! ma ollen mitme pattoga koormatud, wöötta neid minnult ärra, ja peasta mind seest patto koormast: ma ollen rojane, puuhastu mind: ma ollen pimme, walgusta ja te targaks mind: ma olen waene, te minno hing rikkaks: ma olen ärrakoddunud, otsi mind; ma ollen patro läbbi hukkamoiste ud, te sinna mind önsaks. Mo kallis hinae peigmees, Jeluke! peasta mind mo önnese tahimissest ja wöötta mind omma holeks, fest sinno sees. Ingin ma ellada, isseenneses surren minna; sinno sees ollen ma õige, isseenneses ollen ma paitune; Tulle sinna mo jure, ja anna minnule omma armo, ello, õigust, heldust ja hallastust. Oh! kallis Jesus, mo hing on sinnotu surnuud, te sedda ellas-waks, temma on hing te sedda terwels: mo südda on paljas leikist hästi kombaedes, täida sedda õige usso, armastusse, allandusse pühha himmude ja leikide hea kombaedeja, et ma woiksin nenda, kui sinna tahhad omma hing ette murretseta, sinno jurest ilma k. wovalusseta keige paitude masto abbi otsida, ja nenda woiksin iggarvest sinno jure jäda, kui sa ollen üttelnud: kes minno libba fööb ja minno werd joob, se jäab minno sisse, ja minna temma sisse, ja ma tahhan teedja üllesärrata wiimsel paval. Walmista mo hing nenda, armas Issand Jesus Kristus, omma kalli kannatamisse, surma ja ülles-tousmisest pärast, Amen.

Üks teine Palwoe.

Oh! minno armas kallis Õnnisteggia Jesus Kristus, ma tānnan sind sūddamej, et sinna mind omma libbeda surma ja kannatamisse läbbi kalliste olle lunnastaud, ja sesinmatse sure armo mallestussels ühhe öhto sõmaaia seadmud. Ütra lasje mind agga korra pärast ühhe holeta sūdamaega omma lauale tulla, fest et se, kes omma rumimalusse ja holeta patto ello sisse tahhab jäda, ei sa kassu sinu lauast, maid soob ja joob enesel suremat hukkust. Sepärast walmista minno sūddant, et ma ommo patts hadda ja sūddame kurjust woiksin õieie tunda, sūddamest kahheteda ja vikhada ja sinno läest abbi ja vägge patto wasto otsida, ja nenda sesinmatse armo sõmaaia läbbi omma usko kinnitada, sinno risti hea melega ennese pedie wöötta iggaväär, ja so tahimisse järrele ellada, lunni ma sinno au riki sinnoga pallest paluse ühte saan. Kule mo waese palve omma lõpmatta armo pärast, Amen.

Öhkaminne, kui sa Jeesusje ihho jaad.

Oh! terre tullemast, armas Jesus omma pühha ihhoga! sesamma sõõiko jo tehko mind ka pühhaks, ja jägo iggavestie minno jure, Amen.

Ellit:

Issand Jesus, sinno pühha ihho kinnitago mind, ja hoidko mind õigus uskus iggavessels elliks, Amen.

Öhkaminne, kui sa Jeesusse werd jood.

Oh! terre tullemast, armas Jeesuke, omma kalli werrega; sinno werri pesko mind puhtaks leigest minno pattiust. Ma tānnan sind, et sa olled

olled mo jure tulnud; já nüüd iggavestie la minno sisse, Almen.

Ellit:

Issand Jesus, sinu kallis werri kinnitago mo nödra usko iggavessels elliks, Almen.

Ükt tānno, kui sa olled ausaste Jeesusse Laval olnud.

Oh! armas Issand Jesus Kristus, ma tānnan sind sūddamest, et sinna mind omma kalli ihho ja werrega olled sõõtnud ning jootnud. Ma tānnan sind leige sinno armo eest, et sa minno heaks olled inimesseks sündinud, mo pattiude pärast surma wasto wöiteljud ning werd higgistasnud. Ma tānnan sind ka leigesi sūddamest, et sinna mo sū pärast wötsid kannatada keik hääda, waewa, ahbastust, harad teotust ja naero, libbeda libbowitsa krooni ja mund wallo, et sinno wasto silmi sūllitati, et sind risti lõdi ja hirmsastie surmati. Ma tānnan sind leige hea eest, mis sinna mulle se läbbi oled saatnud. Sa olled minno heaks reinud, mis Jummala lange käss meistis ja käskis, ja olled mo patto sünd märsnud, taevasse Issaga mind leppitanud ja nenda minnule saatnud pattiude ande's andmisi, iggavest õigust, pühha Wäimo apbi ja iggavest ello. Keik sedda head tahhad sa omma kalli öhto-sõmaaia läbbi minno mele tulletada. Kuid aoleksid siiana armas Issand Jesus, minnule woinud kallimat armo panti anda? Anna mulle armo, et ma sedda head ial ei unustata; sinno pühha ihho ja werri pühbitsego ja õnnistago mo ihho ja hinge peäste lo mind leigesi rummalusse ja hoidko mind ols-

Iati keige pattude eest. Armas, helde õnnistegia, ella siina mo sees, ja sata wälja mo suddame seesit teik kuri d p. tto kõmbed, et minno sudda üksipäini siino hõne woiks olla. Sinna kihlad ennast mo hingege, ja töstad sedda kunninglikks emmandaks, sepärrast ei sunni mulle mitte ennast pattude ja roppo ello orjaks anda, ja kadsduva patto römo läbibi sedda suurt au kauizada. Ehhita mo hinge waimolikko ehtega, kange uslo, tulise armastuse, põlleru lotusse, kalli allanduse, pühha kannatusse, tassase mele ja suddame likks palvega, et minna sind üksipäine, armas Jesus igatjen, ja sinnoga ühhes ollen, sõgo ehk jõgo, maggago eik walwago, ellago eik tu rego manna. Otle minno sees et ma woiksu siino ees olla, siinust rätida, laulda, ja allati siino peale mitte da, õige usso sees siit ilmasti ärralatkuda, vi m'el pärval romoga ülestousta ja iggawesse remo sisse tada, Amen.

Üks Palwe párrast pühha Õhto-sõmaaega, misga mere ello parrandasimist pallume.

Oh! minno kallis õnnisteagia, Jesus Kristus, aita nüüd, et siino pühha ibho ja merri mulle woiks tulla ja siigida mo ello parrandasmisses. Sinna, oh armas Jesus! kui sa oled pühha, õige, wagga, helde ja armolinne, tuled mo waese pattuse jure; anna õmma armo, et ma siino läbbi nüüd ka woiksu sada pühbaks, õigeks, waggaks, ja armolisseks, et ma rammo ja wägge saan, uenda ellada, kui sa oled ellanud, ja

párrast pühha Õhto-sõmaaega. 45

ja et ma kain siino õlge sees. Anna mulle üks nisugaune südda, mis sind karedab, üks nisugune tahtminne, mis siino tahmissee járrele on, üks hing, kenne seen sulle, oh armolinne Jeuke! woiks asset olla. Anna, et ma siinust siinipean, et sa mulle ommaks jáäd Oh mo hinge pejomees, a ta, et ma tulle nüüd ellan; ella siina minno sees te omma tõ minno sees. Ehhita mo suddame pühha kartussega, mo hincæ tulisse armugtussega, mo mele ja mõtte tössise allaudussega, et ma ma ilma asjad ärapölgan, ja jummalikko asiade járrele iggatsen, patto vihkan, ja õigust armastan. Kiku mo suddame seesit ärera lina peatoidusse murret, libha himmo, silma himmo ja kõrk ello, seinnatse ilma lusti ja rõmo, ja leik ligajust. Istutu agga minno sisse leitsuggusid pühhad kõmbed ja jõned, Hoia minno su, et temma wallet ei rági; mo silmad, et nemmad tühja peale ei wata; mo kõrvad, et nemmad ühtegi nurjatumat sanna, eggas hääwitumaid, ei jõlledaid kõnnesid, eggas näijahemist et kule; mo käed, et nemmad kurja ei te; mo jallad, et nemmad patto tee peál ei kõnni; ja teik minno liikmed, et nemmad sedda talka noudmad, mis hea on, ja et ma sedda visi siino läbbi, oh helde Jeuke! keigest pattust lahti ja iggaweste õnsaks saan, Amen.

Üks Palwe, misga pallutakse, õiget ja tössist Usko.

Keigewäggaram ja armolinne Jummal, ma taeban ja tunnistan sulle, et minno sudda õmma

ma pâtuse fündimisse läbbi koggone on árr rikkuud, temma on uskumatta, ilma lotuseta, jo on merre laenede sarnane, seßt et ta illa kaksipiddi mótleb. Sest tulleb se, et ma polle sînno pühha sanna ðiete wastowotnud, eggas peâle loovnud. Anna crimas Issa, sedda patto mulle andeks, ja árra nuhtle mind mitte, nenda kui sa oled áhwardonud, et need peavod árranetud ollema, kes innimeste ehk mu asja peâle lootwad. Et agga innimenne isseennesest ei woi Jummala mele pârrast olla, siis pallun minna, helde Issand, te puhtals mo füddä ðige usso läbbi keigest kaksipiddi mótlemissest, ebba-ussust ja tühjast lostusest, et ma mitte innimeste eggas ma ilma au ja rikkusse peâle ei loda. Sûta mo füddames se ðige usso, et ma sind öppin ðiete tundma, sînno sanna uskma, ja findla latusega wastowotma, mis sa oled ommast armast Jesusse Kristusse läbbi tootanud. Árra pôlga mo ndera usko mitte árra, waid kaswata ja kinnita sedda. Árra murra sedda rõhhutud pilliroga, sa árra kustuta sedda suitewad tahti mitte koggone árra. Oh Jesus Kristus! Jummala Poeg, sa keiges illusam hinga peigmees, tihla ennalt usso läbbi mis waese hingga. Jå finna minno sisse, seßt sa oled usso läbbi minno pârralt, ja keik, mis sa oled teinud ja kannatanud, tulleb minno heaks. Oh pühha Waim! mo öppia ja juhhataja, sada finna mind Jummalaga jâlle ühte usso läbbi; pôra mind jâlle ümber temma pole. Tstuta mind Jesusse Kristusse sisse, et ma kui üks taevane taim temma sees hakkau kaswama ja temmasti rammo ja wâgge saan. Nenda need

jum-

jummalikud kõmed minno sees, ja te mind usso läbbi uels lomots. Ærka lasse mind muud ühtegi móteleda, rakida egja tehha, kuid reda ülspâinis, mis usiust tulleb. Kinnita mind, et ma usso sees kurrati, ma ilma ja omma pâtuse libha kiusatusse wasto leisan, nenda et ma woimust nende peâle saan, mind sel wiisi kels matta Jummala rikis ellan, ning õnsaks saan, Amen.

Üks palve, mis sees meie füddamelikko armastamist Jummala ning omma liggi-messe wasto pallume.

Helde ning armolinne Jummal, oh! kui kâlm on minno füddä, kui tühhi on temma fest jummalikust armastusest. Kûl ma armastan, pârrago Jummal! sedda kurja ma-ilma ja temma kõmed ja wiid. Ei ma armasta isseenest mitte nenda, kui sa oled kâsnud, waid omma kurja füddame nou-andmisest járeele. Ni kurjaste ollen ma waene árrarikitud, et ma sedda armastan, mis mind hukka satab, agga sind, minno helde Jummal, ei moista ma mitte armastada keik ülle asjade, eggas omma liggi mest kui isse ennast. Oh! anna mulle sedda rasket patto andeks, et se hirmus nuhtus mitte ei tulle minno peâle, mis so sanna sees on kirjotud et se peab ollema árranetud, kes Jesust Kristust ei armasta. Tulle siis mulle appi, oh helde Issa! ja kustuta árra minno sees keik armastamist, mis sînno kâest ei tulle. Árra lasse mind siis mitte armastada sedda ma-ilma eggas ühtegi fest, mis seal sees on. Sûta agga mo sees sedda

sedda pühha armastusse tullokest, et ma sind hakkas keigest süddamest ja ülle keige asjade armastama, sepârrast et sa oled keigellusam, keige pârrast, ja keige maggusam, et so oled armastusse hallikas, ja heldus, pühbitsus ja õigusisse. Olgo siis minno hing, südda, meel ja moistus sinno pârralt, et ma ühtegi ei mõtle, tunne, moista, tahha eggia te, kuid ükspâni sedda, mis sinno tahtmisje ja mele pârrast on, ja suno Waim minno sees wottab te ha. Lasse mind id armastamisse pârrast mahhajâtta edda, mis so tahtmisje järrele ei olle, nenda et ma hea melega keik hädda ja waerva kannatan. So armastaminne tommago mind ennese jure, et ma sinnoga ühte saan ja iggaweste ka ühte jäân, et ma járgeste sinno peâle mõtlen, sunust râgin ja sinno järrele ig gatsen. Alga, armas Issa, et ükski ei wo sind armastada, kui temma liggimest et armasta, siis täida ka minno süddant armastusse ja heldussega omma liggimesse wasto, et ma tedda armastan kui issennast. Alita siis, et ma omma liggimesele head sowin, temma eest paljun, tedda mainetsen, nomin, römustan ja keiksgugust head temmale teen, ja ennast hoian, et ma temmale ühtegi pahhandust ei anna. Arra lasse mind mitte ükspâni neid armastada, kes mo head sôbrad on, ja mulle head tervad, waid olle mulle armolime, ja sata omma pühha Waimo läbbi sedda meelt, et ma neid ka armastan, kes me waenlased on ja mulle kurja tewad. Alita, helde Issa, et ma neile hea melega andeks annan, nende eest paljun,

sun, ja head neile teen, nenda et nemmad mo heateggemiste läbbi saaksid årravoidetud ja omast wihhasest süddamest peästetud. Keik sedda head te mulle helde Jummal, omma sure arms pârrast, Almen.

Üks palve, mis sees meie pallume Kanna tusse eht ühhe kannatlikko süd dame pârrast.

Oh! armas Issand Jesus Kristus, sa oled se kannatlik Jummalal, kes hädda, wae wa, teotust, surma ja risti surma innimeste pârrast on kannatanud, et sa se läbbi meile saat sid iggaweste rahho ja römo. Ma pallun sind süddamest, et tulle minno sisse ja õppeta mind ka kannatlik ollema, sest et minna ei tahha mitte hea melega so risti ennese peâle wôtta; waid ma tahhaksin kûl enneminne omma kurja süddame nou järrele ellada, et ma saaksin sin ilma peâl rahkul olla, ja et mo kâssi aialikko asjade sees wiiks hästi kâia. Mis pean ma ütlenia? ma ollen runnal, ja ei moista, mis mulle heaks tulleb. Sinna agga sa tru Jummal, oled se keigetargem Issa, ja moistad lapsi kass matada. Argo sündko siis mitt minno taht minne, waid te sinna minnoga nenda, kui sa isse tead mulle hea ollemad. Kinnita mind, et ma keik sinno käest wastowôttan ühhe kannatlikko süddamega, ja et ma sinno wasto ei nurrise. Alita mind omma armoga, et ma sind ilma karovalus seta tannan, kui sa mind omma ristiga ennese sarnatseks wôttad tehha. Õppeta mind meles piddama, et ühtegi ei voi mulle ilua suno tahtmiseta sündida. Lasse mind

mind keige hääda ja waewa sees süski römus olla. Keigennamiste pallun minna, helde Jesuke, sinno läest, hoia mind, et minna mitte ei föima, kui mind föimataks, et ma mitte vasto ei kõ, kui mind luakse, et ma ma mitte kurja ei maksa kurjaga; waid anna armo, et ma sinno tahimisse pärast keik kannatan tassase melega, ja ennast weel surema risti, teotusse, waewa ja ahbastusse arwan wäärt ollewad. Römusta mind sel aial omma kannatusse läbbi, ja te mind omma risti läbbi pühaks ja puhtaks keitis patust, ja iggaweste õnsaks, Almen.

Ühhe haige innimesse Palwe.

Oh! helde ja armolinne Jummal, sulle tunnistan minna ka kaeban, et minna ep olle tannini nenda mitte ellanud, kui sinna omma sonna sees oled käsknud; waid ma waene ollen omma kurjade himmude järrel ellanud. Oh! mis kurb on mo südda, et ma nisuggune ollen olnud. Sepärrast tunnen minna ka, et sa õigusse pärast sedda haigust oled mo peale panund, et ma pean omma patto hirmo ja hääda öppima tundma, ja sinno läest abbi otsima. Sa õige Jummal moistad kohhut mo peale, et mind ma-ilmaga ei pea hukka moistetama. Sa tulletod mo mele sesamma haigusse läbbi, et ma surrelik ollen. Peasta mind, helde Issa, enne kui ma surren, minno patto häädast. Ons se so pühha tahtminne, et ma pean haige olema, siis sundko sinno hea tahtminne. Hoia agga mo hing keigude kiusatusse eest. Olgo se haigus minno

minno hing obhiks ja rohhiks, et mo hing fest parramaks saaks. Hoia mo süddame, mele ja mõtted Jummala rahho sees. Oh! heida armo minno peale, fest sa oled mo Loja, ärra rüktu omma waest loma. Kui se haigus ep olle ürima többi, siis aita mind, ja anna mulle surst armust mo endist terwist jälle, seit ma ollen rammoto. Oh! sa Jummala Poeg, Jesus Kristus, wdtta sinna mind isse arstida; wähhenda mo wallo ja parranda mind omma pühha harvade läbbi. So pühha kannatus ja surm olgo mulle ello rohhiks. Ons agga, armas Jummal, sinno tahtminne, et sa mind se haigusse läbbi tabhad fest kurjast ilmast ärrakorristada, oh! siis aita mind omma pohjatuma armo pärast, et ma õnsasie siit ärralähhan ja nenda surmaga woitlen, et ma sedda ärravoidan, Jesusse Kristusse surma ja surma-woitlisse pärast, Almen.

Tånnopalwe, kui üks haige omma terwist jälle lätte sanud.

Armolinne Jummal, mo helde Issa! minna tännan sind keigest südamest, et sa mind oled karristamud, ja mulle hirmo annud mo pattude pärast. Sa oled armolinne olnud, et sa mind mitte surma lätre ei olle annud. Nüüd oled sa mulle weel aega annud ennast pattust pöörda. Alita siis, helde Issa, et ma ne terwissega ueste hakkam ellama pühha ja puhta ello sees. Sinno pühha Waim ellago nüüd

nūud minno sees; temma wallitsego mind, et ma teþs ma-ilma wiþid ei armasta; waid et ma wiþsin finno omma olla, ja so tahtmissee iärre-le ellada. Te ka terweks mo waese hing, ja hakka isse seál sees ellama, nenda et ma jálle finno sees kóssun ja wággeramaks saan usso, armastusse ja kannatusse sees: siis tahhan minna sind, kolm-ainus Jummal, iggaweste kita ja tánada, Amen.

Uhhe haige innimesse Palwe,
kui surm liggi jouab.

Oh! sa iggawenne Jummal, üls hallastusse Issa, et hallasta mo waese peále, nenda kui üks isso omma laste pele hallastab. Möt-le se samma peále, mis sa olled üttelnud; minno hallastus on siur. Möt-le se peále, et so armas Poeg Jesus Kristus minns pàrrast on innimes-seks fündinud. Möt-le se peále, et sa omma armosündinud Poia olled annud, et keik, kes temma sisse ussuwad, ei pea hukka sama, waid el iggawenne ello neil peab ollema. Niſugguse usso sees tullen minna siuno jure ja pallun sind: hallasta minno peále omma armisa Poia pàrrast. Ma annan omma hingefinnno kätte, pàr-ri siina sedda; árra arwa mo patto mitte mulle súuks. Heida armo minno peále, ja wötta mind wasto ommaks lapseks. Oh Issand Je-sus Kristus! mo kallis hing peigmees, wötta mind ülles omma maiastie, möt-le omma surma hadda peále, ja aita mind mo surma haddas, et ma sind árra ei unnusta. Olle sa mo súdda-mes

mes ja meles, ja aita mind nenda surmaga moitelta, et ma sedda árrawoidan. Oh! minno tru karjane, árra jätta omma lammast mah-ha, kelle pàrrast sa olled omma ello jättnud. Othi mind weel omma armoga, ja kui sa mind saad leidnud, siis vi mind omma Paradisi sisse. Oh pühha Waim! mo aimus abbimees keige mo hadda sees, tulle nūud appi, kinnita muuso usko, ja árra lasse sedda mitte árrakustuda. Hoia mind kurja waimo kiusatusse eest, ja árra lasse mind mitte surma shirmo tunda. Kui lò-peb árra mo meel ja moistus, siis öhka siina lòpmatta minno súddames, ja römusta mind uhhe önsa surmaga Jesusse Kristusse kannatus-se, wallo ja surma pàrrast, Amen.

Palwe Keigesugguse Håddaa Alial.

Armas Issand Jummal, keik on ðige, mis siina tecid. Sa olled meile tunnistanud, mis meile önne ehk hukkast, ello ehk surma, head ehk kurja satab, et meile piddime targats sama, ello ja head takkanoudma, sind armasta; ja finno sanna kuulma. Alga meie olle-me, pàrrago Jummal, kurja armastanud, ja hea árrapölg nud, ja nenda wasto olsa teimud, ei meie so pühast tahtmisest ei olle holinud, waid omma kurja meelt mõda ellanud. Se pàrrast on siuno kohhus ðige ja pühha, et siina, armas Jummal, keik sedda willetsust meie nuhts-lusseks ja ka meie heaks ja hing pàrrandamiss-eks meie peále olled saatnud. Sind, oh helde Jummal! olleme meie wihhastanud omma kur-

ja kõmbede ja teguudega, ennamge kui meid irannemad. Mis si s inimessed ommas ellus murrisevöd? iggaüks murriseego omma pattude vasto, kiusago ja katsugo omma ello ja töö, ja nenda töökem ommad süddamed ja käed Jummal pole ja üttaem: Meie, meie olleme paito teinud ja sammakuulimatta olnud, sepärrast ep olle sinna, õige Jummal, nüüd mitte armo heitnud, waid oled omma vähha meie peale otsego väljavallanud. Oh Issand! meie tunuistame omma endise kurja ello, ja hääbendame emast omma eksitusse pärast; seit meie olleme kurjaste paito teinud; meil on vägga paljo sünd, meie olleme nuhltusse väart, seit et meie olleme kõrvale läinud se tee peält, mis sinna meid oled käsnud, ja sepärrast ou sesinane suur hääda meie kaela peale tulnud. Oh armas taewane Issa! meie tunuistame sinno ette omma ja venna mannematte pattud ja jummalakartmatta ello, ja pallume sind süddamest, anna meile armo, et meie neid vooltsime õiete tunda, kahheteda, ja vihkada. Heida armo meie väeste peale omma sure hallastusse pärast, nenda kui sinna enne oled andeks annud, et meie same sinno suurt armo ja vägge näbba. Sinna oled tootenud, ja üttelind; Issand on kannatik, armolinne ja uskaro, teminal on vägga holle ja ärras meel; temma annab andeks keik ülleastmissed ja pattud. Sepärrast kule näud meie palwe, armas Issand Jummal, ja olle meile armolinne; ehhita jälle üles, mis on ärrarikkutud, ja parranda meid. Pöra omma vähha ärra; ja ärra lasse sedda mitte eddas

eddasi miina. Votta meid vaggaks ja pühahaks tehha, et meie juuksime süddamelikko palwega keik hääda ja kahjo meie peält ärrakäända. Pöra emast jälle armoga, helde Jummal meie pole, ja olle omma sullastele armolinne, Jesuse Kristusse meie önnisteggia pärast, Amen.

Palwe Söa ja Waeno Alial.

Selle kolm-aino Jummal, Issa, Poia, ja pühha Waimo nimmel, Amen.

Armad inimessed, et Jummal Issand ei olle mitte ükspäinis käsnud palvet tehha, waid ka omma kalli ja tössile tootusse pärast hääda aial töveste tahhab aidata, kui palve süddamest tulleb; sepärrast on vägga tarvis, et meie seltsinatset kurva ja häädalisse aial süddamelikko palwega temma käest abbi ottsime, tedda keigesugguste heateggemiste eest süddamest täname, ja vägga pallume, et temma armust vöttaks ommad heateggemised kasvatada, ja keik nuhltusse, mis meie kül väart olleme, ärrakäända. Sepärrast üttelgem su ja süddamega Prohveti Daniels ramato ühheksamast peatüklist 4¹⁹. salm.

Öi! Öi! Issand! sinna suur ja kortsusse väart Jummal, kes seadust ja heldust hoib neile, kes tedda armastawad ja temma kässud piddawad. Meie olleme paito ja üllekokkut, teinud, ja üblaste ellanud, ja vastopannud, ja so käskudest ja so kohoseadusist ärralakunud.

Ja meie ei olle mitte so fullaste, nende prohvetide sanna wötnud kuulda; kes sinno nimmel meie kunningatte, meie würtide, ja meie wannematte wasto ráksid, ja keige se Ma rahwa wasto. Sul, Issand on digus, agga meil on hábbi silmis, nenda kui tånnapå on, Juda meestel, ja Jerusalemma rahwal, ja leigel Israeil, mis liggi ja kaugel on keige made sees, kuhbo sa neid olled árralükkanud nende wallatust pàrrast, mis nemmad so wasto teinud. Issand, meil on hábbi silmis, meie kunningat tel, meie würtidel ja meie wannemil, et meie so wasto ratto teinud. Issandal meie Jummal on hallastus, ja andebsandmised, ehk meie kül temma wasto olleme pannud. Ja mei ei olle mitte wötnud Jehowa omma Jummala heált kuulda, et meie olleksime kainud temma kåsso-öppetusse sees, mis ta meie ette pannud omma fullaste nene Prohvetide läbbi; Waid keik Israel on sinno ülle kåsso-öppetusse läinud ja árralahkunud, et nemmad ei wötnud so heált kuulda, sepárrast on meie peále wåljawallatud se sajataminne ja wanne mis Jummala fullase Mosesse kåsso-öppetusse ramatusse on kirjotud, et meie temma wasto patto teinud. Ja ta on töeks teinud ommad sammad, mis ta rákinud meie peále ja meie kohto wannematte peále, kes meie peále kohhut moistsid, et ta meie peále suurt önnetus piddi saatma, missuggust ei olle sun dinud keige se taewa al, nenda kui Jerusalemas sundinud. Kui Mosesse kåsso-ramatusse kirjotud, nenda on keik se önnetus meie peále fulnud; agga meie ep olle mitte Jehowa omma Jum-

Jur mala pallet allandikkult pallunud, et meie olleksime ommast üllekohtowlsidest pöörnud, ja sinno töt tåhåle pannud. Sepárrast on Jehowa wapper olnud se önnetussega, ja sedda meie peále saatnud; Sest Jehowa meie Jummal on ðige keige omma teggude sees, mis ta teinud, et meie emma heált ei mótnud kuulda. Ja nüüd, Issand meie Jummal! kes sa olled omma rahwa Egiptusse maalt wåljatonud tug gewa kåega, ja ennesele nimme teinud, nenda kui on tånnapå: Meie olleme patto teinud, ja vålass te ellanud. Pöörgo, pallun ma, Issand! so vihhastus ja so tulline vihma so liinast Jerusalemmast taggas, ja so pühast mäest, keik so suurt digust mõda: Sest meie pattude, ja meie wannematte üllekohto teggude pàrrast, on Jerusalem ja sinno rahwas testussels saand keikile, kes meie ümberkaudo on. Ja nüüd kule, meie Jummal! omma fullase palve, ja temma al landikkud pallumessed, ja Issanda pàrrast lasse omma palle paista omma pühha paiga peále! mis omma árrahårvitut. Vóra, meie Jummal! omma körva, ja kule, te ommad filmad lahti, ja mata meie sure árrahårvitamisse ja se liina peále, mis peále so nimmi on nimmetud; sest meie ei heida mitte omma sure ðigusse pàrrast omma allandikkud palwed so palle ette mahha, waid so wågga sure hallastusse pàrrast. Issand kule, Issand anna andeks, Issand panne tåhbele, ja te sedda, árra wiwi mitte, issi ennese pàrrast, mo Jummal! sest so nimmi on so liina ja so rahwa peále nimmetud.

Palve Nahho párrast.

Oh! Issand, Jesus Kristus, sinna iggarvene nou ja rahho andja, sa oled meile vämolliko rahho saatnud; se eest olgo sulle. Issa ja vähha Vaimoga linn ja tanno iggawest. Sa oled meid siit sadik aialliko rahhoga õnnistanud; agga meie ei olle sedda sinno suurt heateggemist mitte nenda, kui kohhus on, moissinud, eggas sulle se eest au annud, waid se läbbi mitmel wi fil holeturnaks läinud. Sepárrast on ka sinno vihha meie peale õige, et sa meid sõa ja awwilikko vähhoga nühtled. Anna meile, oh Issand Jesus! andels meie tānnamatta lombed ja keik muud pattud, misga meie sind olleme vihhasinud, ja näita meile omma kalli armo, seit et sinna oled nende abimees, kes so peale lootwad. Wata meie ei loda mitte omma raud-ehk sää-riüstade peale, seit keikide innimeste abbi on tühhi. Alga sinna wäggade Issand, oled meie abbi, sa kei gewäggewam föddamees ja kaitsta hääda sees, sinnoga tahhame meie ommad waenlased mahhalua, ja sinns nimuel tahhame jalge alla tallada neid, kes meie wasto vannerwad. Anna meie sõbavale õnne ja woimust merre ja Ma peál. Wotta omma armo holeks meie armolik Reissi, et temmale ühtegi kahjo ei juhtu. Anna temmale õnne, so parram kässi linnitago tedda, et ta sinno wäe läbbi omma waenlaste peale wiiks sada woimust, ja sinnule se eest au anda. Hoia tedda kui silmaterra keikide fallaja talkakiusamiste ja awvalliko peäletullemisse ja kahjo eest. Anna temmale woimust, ja sada temma nouud korda,

korda, ja kauta ärra meie waenlased so wägge-wa läe-warre läbbi, ja lasse nende nouud tühja minna. Olle üks tulline müür meie Ma ja linna lümbri, ja lasse emmad vähhad inglid ühhe leri meie lümbri tebha, et ei ja meie liggi ühtegi kahjo eggas willetsust. Juhhata meid sinno noujärrele, ja wotta meid armust wasto. Ja et sinna üksi sesamma oled, kes sõale keiges ma-ilmas teeb otsa; sepárrast lasse omma rahho mõtted meil, ja keige omma risti-koggodusse peale paista. Anna keikile kunningattele, ja ülemattele moisslikko süddant, et nemmad öppirad moissa, missuggune suur ja kallis warrandus rahho on, et nemmad sedda sure holega wottaksid nouda. Juhhata nende süddamed, seit need on sinno läes, et nemmad wotrad ussinad ello leppitama ja rahho teggema. Õnnista ka keik nouud ja mõtted, mis selle párrast petakse. Anna oh Issand, rahho omma male, õnne ja abbi keikile seisustele, et meie sind, kes sa oled armastamisse ja rahho Jummal, siiu feelmatta woime tenida, ja wiimaks párrast sedda ello se iggawesse ja tae-walliko rahho sinno jummalikku au sees otsata nähha ja tunda, Amen.

Meil anna rahho armoga, Oh Jummal! meie aial, Kes meie eest woib föddida, Ep olle ükski maial, Kui üksnes sinna Jummal.

Lass meie Ma-wallitsejal Head wallitsust ka olla, Et woime rahho temma al Ja hingे toidust sada, Sind, armas Jummal! karia, Amen.

Palwe Nalja Aial.

Oh! Leigewåggewam, armolinne Jummal, sinna ütled: kui minno rahwas tahhaks minno sanna kuulda, ja minno tede peál käia, siis tahhaksin minna neid leige parrama nissos eht wiljaga sôta ja meega neid täita. Sinna olled ka keit Ma wilja Jesusse Kristusse läbbi õnnistanud, ja selgest armust murretsenud, et maad ja põljud, mis pattude pâerast peaksid ohhakaid ja kibbowitsö kaswatama, peawad head wilja kandma; ja sega tahhad sa keit innimesed öppetada, et nemmad peawad moistma, kui helde ja armolinne sinna olled, ja et nemmad peawad sind üle leige asjade kartma, armastama, ja ükspâinis sinno käest ihho ja hingehâdda sees abbi otsima ja sinno käest ükspâinis abbi ootma. Et sinna agga ka üks õige ja pühha Jummal olled, siis olled sa åhvardanud, et sa innimeste tânnamatta ja holetuma ello pârrast neid poua ja liamärjaga tahhad nûhhelda, et Ma ei pea omma wilja andma, nenda kui kohhus olleks, sepârrast teed sa taewast raua ja maad wasse sarnatseks, et õigel aial ei pea piiska saddama, eggia Ma õiget orrast kaswatama. Oh armas Jummal! sinna olled ka meie pattude pârrast nälga meie peale pannud, ja meie olleme ka sedda vâärt, fest meie ja meie wannemad olleme so head annid kurjaste pillatamud, kôrkusse, lijoomisse, prassimisse ja mu wallatussega. Oh Issand! anna armo, et meie woiküne sedda keik õiete turna ja kahhetseda. Peasta meid ãrra fest raskest näljast mis meid wärvab, ja par-

parranda meie süddamed, et meie ilmalarwâlusseta kui waggad lapsed sind öppime kartma ja armastama, ja et meie eddasi omma peatoidust tânnoga wastowôttame sinno sure nimme kitusseks ja meie tarwidusselks, Jesusse Kristusse meie Issanda pârrast, Almen.

Palwe Katko Aial.

Oh! armolinne, leigewåggewam, iggawenne Jummal, sinna olled åhvardanud, et sa innimesse patto pârrast hirmsa katko-többe nende peale tahhab läkkitada. Meie tunneme nûud sedda rasket witsa, mis meie omma rummala ning holeta eloga ennese kacla peale olleme saatnud; ja tunnistame sinno ette, et so kohhus õige ning pühha on. Sepârrast pallume meie sind süddamest, et sa tahhaksid meie peale armo heita ja meid öppetada õiete tundma, et meie iggawesse hukkatusse vâärt olleme, ja et sa sesinnatse sure hirmo läbbi tahhad patto unnest ülesârratada keil, kes maggawad, ja weelgi sinno armo ilma kârvalusseta wastowôttwad, ja so armo wasto ei panne. Lasse meid nûud moista sesinnatse aial, mis meie kassuts tulleb, et meie töötame so pühha Waimo armo läbbi omma vohjatumha hingehâdda õiete tunda, Jesusse Kristusse käest abbi otsida, ja kindlaste uskuda, et temma tahhab ja wob meid aidata. Ja kui sinno nou peaks ollema, et sa meid sesinnatse tööwe läbbi siit ilmast tahhad ãrrakorristada, siis anna meile õiget usko parranda se läbbi meie süddamed ning puhasta meid läbbi ja läbibi,

bi, et kui meie õige usso läbbi same ueks sündinud, meie ka finnoga so au-riki woiksimé sada Jesusse Kristusse meie kalli önnisteggia pärast, Amen.

Monningad lühikedad Laula-Palmed

Oh armas Issand Jesuke!
Sa olled armas minnule,
Et sa keik head teinud nüüd,
Ja ärrawõtnud minns süüd,
Sa maksid neid kül kalliste,
Kui pekssti sind ni wahrwaste.
Oh! lasse sinno ahhastust,
Mo hingel sata römustust,
Et ussun sedda kündlaste,
Ja lahkun ilmast önsaste, Amen.

* * *
Üht süddant pattust koormatud
Ning surest murrest waewatud
Loon minna sulle Jesuke!
Se rõotta wasto heideste,
Ning hallasta mo waese peäl,
Ja surest armust aita weel.
So surmagaga mind leppita,
So verregaa mind lopputa;
Siis ollen vattust peästetud,
Ja minno südda römustud, Amen.

* * *
Mind aita helde Jesuke!
Et sulle jouan peage,
Ning enau pôran kermesse,
Kui surm mind kisub äkliste,

Et

Kirriko-Palmed.

Et tänna, iggal aial ka.
Ma woiksin önsast lahkuda.

* * *
Oh Jummal! minns abbimees,
Mind aita armust häddha sees:
Mo süddaa pôra pattust nüüd;
Ja laua mo potio süüd.
Ma ladan, Jummal! sinno peäl,
Kui sa mull jáäd, mis tahhan weel?
Sa olled minno Jesuke,
Mo Jummal ning mo wennike;
Sest ollen römus süddamest,
Ja kidan sind ka keigest wäest.
Se peale ladan ikka ma;
Jesus, mo wend, mind arwita,
Amen.

Patto Tunnistus Kirrikus.

Armad sobrad, wennad ning õed Jesusse Kristusse sees, et meie nüüd ühhes kous oleme Jummala sanna kuulmas ning öppimas, Jummalat omimo Issandat keige temma heateg-gemiste eest tännamas, ja keik pallumas, mis meil iho ja hingel polest tarvis on; agga tema, et meie keikide peäl se raske patto koorm on, kust meie süddamest püame lahti ning puhataks sada; siis tahame meie põlveli mahhalongeda, ja ennast Jummala omma taerwase Issa eite ala landada, süddame ja suga ennast waeseks pattu-seks tunda ning tunnistada, armo ja heldust temma käest palluda, ja ühtlase teine teisega võlda;

Minna

Minna waene pattune innimenne, kes ollen patto sees sadud ja sundinud, ja pàrrast keige omma ells aia pattu'es ellus ellan, tunnistan keiget suddamest sinns leigewàggewam Jummal, omma armsa taevase Issa ette, et ma ei olle sind ülle keige asjade, egga omma liggi-mest kui isseennast armastanud. Minna ollen, pàrago Jummal! monnesarnatsel kombel sinno ja so pùhha kàskude wasto patto teinud mòttele, sannade ja tegguudega, ja tean, et minna sepàrrast pòrgo ja iggarvesse hukkatusse mòärt ollen, kui sa nenda tahhaksid nubhelda, kui sinus lange kohbus kàssib, ja minno pattud on teninud. Alga finna, armas taevane Issa, olled tootanud armo anda ja hallastada keige waeste pattuste peale, kes ommast patto ellust ümberpòrvad, ja kindla ussoga so pohjatuma hallastusse ja meie Issanda Jesusse Kristusse kalli lunnastamisse peale lootwad; neile tahhad sa andeks anda, ja nende pattud neile mitte sùiks arwada, mis nemmad ial enne sinno wasto on eksinud. Se peale ladan ka minna waene pattune, ja pallun sind allandikult: olle finna omma helde tootusse pàrrast mulle waesele armolinne, ja anna mulle keik mo pattud andeks sinno pùhha nimme kütussets ja auuks.

Jummal sel keigewàggewam ja iggarvenne Is-sand andko meie omma sure pohjatuma arms ja meie Issanda Jesusse Kristusse kalli lunnastamisse pàrrast keik meie pattud andeks, ja andko meile armo meie pattuse ells parrandada, et meie temma käest iggarwest ells same, Almen.

Kirri-

Kirriko - Palve pàrrast Jutlust.

Oh! ellav, keigewàggewam ja iggarvenne Jummal, meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, keige asjade Loja ja kaitzia, sind sinno Poia ja pùhha Waimoga pallume meie suddamest; hallasta meie peale omma armsa Poia kalli lunnastamisse pàrast, kedda finna omma immelikou nou läbbi ohwriks meie partude eest ning rahhemähbeks sinno ja meie wahhele seie ilma olled läkititanud, et se läbbi se õige riihha ma - ilma patto peale ja ka sunn suur heldus meie wasto piddi nähtama. Pùhhise ja wallitse meid keik pùhha Waimoga; kogu juhbata ja kinnita omma risti rahwast, ja anna meile armo, et meie so õnsaksieggewa sanna járrele õige usso ja pùhha ells sees woime kindlaste ellada Hoia ja lõnnista meie armsa üllemäa Wallitseja, meie armolisse Reisri-Herra, kedda sa armust meile Peaks ja kaitzials olled pannud. Kause teda, oh Jummal! keige temma tede peal keige Lahjo ja hädda eest, mis temmale sallaja ehk arwalikult weiks sundida, Kinnita ja kasvata temma rammo ihho ja hing polest. Lasse temma peal hingada tarkusje ja moistuse, hea nou ja sinno kätusse Waimo. Walgrusta temma südda, et temma omma risti ja rahwast jouaks õiete targaste wallitseda, Kristusse kogodust kasvatada, keige waenlaste peale tulles-mised ja kurijad nounud ãrrafeelda, ja kalli rahho sees sinno pùhha nimme auuks ja temo al-lamatte heaks kaua ja hästi wallitseda.

E

Rin-

Kinnita ja õnnista meie armolissee Reisri. Herra nouandjad, ja keik, sedda temma on ponnud kohto ja muud asjad sellatama. Hoia ja kaitse temma jõddarvâaggi ja selle pealikud ma ja merre peâl. Anna neile head ja ühhemelised mõtted, et nemmad sedda noudwad, mis sinno, sure Jummala auks, meie armolissee Reisri. Herra, ja keige se rigi kassuks tarvis lähhâb. Hoia neid keige se eest, mis kahjuks ja pottuks voib tulla.

Põra ârra, oh armolinne Jummal! Keik rassfed nuhttusse ja willetsusse, mis meie omma pottudega olleme teinud. Anna meil kindlat terivist, sigairvat peatoidust, tössist armastust, ja ühtmelelist ello, et meie rahho sees ja Jummala mele pârrast issekesses woikslime ellada. Anna ka hea nou keige asjade sees, mis tullevad ettemõotta ja tebha, et meie nenda laitmata ello sees woikslime ellada; ja anna meile pârrast sedda aialikko ello, iggapäest rõos ja õnnistyst Jeesuse Kristusse sinno Poia pârrast, kes sunn ja pühha Waimoga ellab ja walliseb ühhes ollemissesses, Amen.

Litania

Litania

ehk

Palwe ja eest palluminne keigesugguse hâdda sees.

(Issand, heida armo meie peâle ic.)
leitakse Lantlo. ramiato 309. lehhe küljest.

Palwe Ilma pârrast.
Pallugem Jummala ka ilma pârrast:

Oh armas taewane Issa! anna meile sâbhârdussed ilmad, mis sinna read meile, weistele ja wiljale wâlja peâl hea ollewad. Õnnista wilja wâlja peâi, hoia sedda poua ja liawihma eest, ja keige mu kahjo ja kurja eest; hoja meid nenda ka sôa ja werreârrawallamisse, Latko ja falli aia eest, et meie sinno helde armo läbbi woikslime omma iggapâwest toidust ennestele sada, tânnoga vastorõbita omma tarvisdusseks, ja kui waggad lapsed sinno mele pârrast ellada, Jeesusse Kristusse meie Issanda pârrast, Amen.

Pallugem Jummalat ka nende eest, kes tânnana tahhavad Jeesusse laua jure minna.

Oh armolinne Jummal! anna neile armo, et nemmad woiksid õiete moista sedda sunrt waerva, mis meie Issand Jesus keikide innimeste eest on nânud, et temma keiksuggust waewa ja mallo nende heaks kannatanud. Walimista nende sùddamed, et nemmad ilma karwallusseta wottakid keik patto tööd kahheteda, mihkada ja mahhajâtt; seit et meie heide Jeesusse

susse ihho nende pārrast hirmsaste on waewatud ja temma kallis verri årrarallatud. Puhasta finna nende sūddamed läbbi ja läbbi, et nemmad finno armo biete woiksid omma mele tullenada, ja temma auuks sun ilmas ellada, et nemmad ka fēst iggawessest öhto föma aiaist woiksid ossa sada Jesusse Kristusse meie Issanda pārrast, Amen.

Palve nende haigade pārrast.

Pallugem ka Jummalat, n. c. s.

N. N.

Se armolinne Issand Jummal hallastago nende peäle nende häddä sees, andko neile sūddamelisko pattuspöörmist, diget usso kinnitust, römust Pattude andeks-andmist, pühha kannatust keige vallo sees, ja nenda teh'lo temma nendega, kui ta teab icddaa hing ja ihho polest neile hea ollevad, Jesusse Kristusse meie önnisteggia pārrast, Amen.

Tānno haigede pārrast, kes terweks sanud.

Tānnagem ka Jummalat, n. c. s.

N. N.

Res omma haigusse pārrast meie Kiriko-palmes olnud, ja Jummalala armo läbbi parramaks sanud,

Jummal, kes on rikkas hallastussest, olgo tānnatud, et temma meie palmes kuulnud ja neid parramaks aitnud. Temma piddago neid eddespiddi ühhe hea terwise jures, ja andko ueile armo, et nemmad terwe ihho sees ühhe wag.

ga

ga südame ja melega omma Önnisteggia auuks woiksid ellada. Sedda teisko iemma Jesusse Kristusse meie kalli Lunnastaja pārrast, Amen.

Tānno nende eest, kes pārrast omma lapsewodi kirikule tulnud.

Tānnagem ka Jummalat, n. c. s.

N. N.

Res pārrast omma lapsewodi tānna eessimesses korral kirikule tulnud.

Se helde ja armolinne Issand Jummal olgo tānnatud, kes neid nende lapsewodi aial seige Kurja ja Fahjo eest hoidnud ja nūud jälle nende terwise jure saatnud. Temma andko neile emmadele omma rohke armo, et nemmad moistikid omma head Jummalat biete tunda ja tenuida, ja ommad lapokkessed Jesusse auuks üleskasvatada, et nendataas wannemad ja lapsed Jummalala kartusse sees woiksid ellada, ja iggawesse ello pārelaks sada Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi, Amen.

Tānno nende eest, kes lapsewodi sanud.

Tānnagem ka Jummalat nende eest, kedda Jummal nende ihho koormast armolikult peästnud ja nore sugguga römustanud.

N. N. eest, kedda Jummal nore poiaga römustanud.

N. N. kellele Jummal nore tütre annud.

Se armolinne Jummal olgo tānnatud, kes neid emmaid nende koormast armolikult

E 3

on

on peästnuid. Temma lasko need lapsokessed nende pühha ristmissee seadust mõda üleskasvada, et nemmadi omma illo aial kurritat ja keik temma asjad ja kõmed woiksid ãravanduda, emma Jesus puhta sündamega tenida, ja nenda iggawesse illo pârrakts sada. Need emmadi aitko se armas Jummal jäüe nende endise terwise jure Jesusse Kr. stusse pârrast, Amen.

Tânnu furnutte pârrast.
Tânnagom ka Jummalat n. t. s.

N. N.

Kedda Jummal süt kurjast ilmast on ãrakorristanud.

Se keigeväggewam Jummal, kes neid omma pühha nou järrele süt kurjast ilmast on ãrakorristanud, andko neile kehadele rahholist hingamisi mulla sees, viimset pâmal ühe röömsa ülestoismissse igaawessels elluks. Ta voolo neid, kes nende surma pârrast kurvaks sanud, emma pühha Waimo armoga römuuta: aga meid keik õppetago temma meles piddama, et ka meie peame surrema, et moistaksime ühe busa surma vasto targaste ennast walmistada. ja ommal aial sessinatlest waerwaltssest ilmast õnsaste ãrralabkuda. Sedda andko se armas Jummal Jesusse Kristusse se õige surma ãravõtja pârrast, Amen.

Mahhatulutamisse Sannad.

Meie kohhus on ka Jummalat palluda, et se abbiello saaks ausaste ja lassinaste meie seas petud. Nüüd

tahhab

tahhab ennast üks paar rahvast tahtwad ennast monni paar rahvast abbiello sisse anda, mis mahhatulutalfe, essimest } teist } forda kolmat }

Peigmees on N. N.

Pruut on N. N.

Ons nüüd kellelgi middagi nende abbiello vasts râkimist, se tehko sedda aegsaste, ja olgo pârrast wait. Jummal andko neile omma armo ja õnsne Jesusse Kristusse meie hing peigmehhe pârrast, Amen.

Se Jummala rahho, mis üllem on kui keik moistus, hoidko meie sünddamed ja meie meled Kristusse Jesusse sees iggawesseks elluks, Amen.

Monningad Palve-Laulud,
mis enne Maria kicusse Laulo:
Minno hing auustab wâdga n. t. s.

Woib laulda.

Wata Laulo - ramato 104. lehhe küljes.

Kristusse Tullemissse Pühhal.

Walmastago teed selle Issandale. Halleluja!

Halleluja!

Ja tehke temma tee - radda tassasels. Halleluja!

Halleluja!

Joulo pühhal.

Üks laps on meile sündinud. Halleluja! Halleluja!

Üks Poeg on meile antud. Halleluja! Halleluja!

Paasto Alial.

Kristus on meie eestisse pärast harvatud
Halleluja! Halleluja!

Ja meie püttude värast risti podud. Halleluja!
Halleluja!

Kristusse ülestousmisse Pühhal.

Kristus on surnust ülestousnud, Halleluja!
Halleluja!

Ja on meile ello jälle to mud. Halleluja! Halleluja!

Kristusse Taewaminnemisse Pühhal.

Kristus läks üles taewa, Halleluja! Halleluja!

Ja istub Jummal parremal käel. Halleluja!
Halleluja!

Nellipühbil.

NHalleluja!

Kes meie süddamed walgustab. Halleluja! Halleluja!

Kolmaino Jummal Pühhal,

ja

Muil Pühhapäivil.

Näita meile, Issand sinno armo, Halleluja!
Halleluja!

Ja anna meile sinno rabho, Halleluja! Halleluja!

Lau-

Laulud, ehk Palwed, mis Altari ees laultakse.

1. Kristusse Tulemissse Pühhade Alial.

Armas Issand Jummal, ärrata meid üles patto unnest, et meie walmis olleme, kui sinno armas Poeg tuseb, teda rõmoga vastorõima ja puhtha sul damega sind tenima sesama sinno armsa Poia Jeesusse Kristusse meie Issanda läbbi.

2. Joulo Pühhal.

Meid tänname sind, keigeväggewam, armos linne Jummal, et sinna omma armsa Poia meie heaks oled loßaud innimesels sündida: aita meid nüüd heldeste, et sinno Poeg ka meie süddames walmolikul koppel woiks sündida, et meie nenda ommast manust patusest sündimisest lahti peäseme, sesamma sinno Poia Jeesusse Kristusse meie Issanda läbbi.

3. Neäri Päwoal.

Meid tänname sind helde Jummal, armas taewane Issa, et sinna omma armsa Poia käso alla oled pannud, et temma meid kässo needmisest ja Jumma a wihhast piddi peästma; meie pallume sind süddamest, anna meile nüüd woimust keige püttude peäle, et meie neid wihtka, me mahhajattame, ja pühha õige ello sees sinno sees ellame, sesamma sinno armsa Poia meie kalli Onnistega läbbi.

4. Kolme Runninga Päwoal.

Ob keigeväggewam, helde ja armoslinne Jummal, kes sinna need targad hommiko

E 5

maalt

maalt ühhe läbhe läbbi sinno Poia jure Petlem-
ma oled juhhatanud; sind pallume süddamest:
anna meile armo, et meie omma Õnnistegia
ommu süddamessé otsume ja leiame, ja temma
jure ellava usso ja pühha elega jáme Jesusse
Kristusse n. t. s.

5. Maria Puhbasramisse ehk Rüünla pával.
Doh keigerwaggeram, iggawenne Jummal, kes
sinna waggale Simeonile oled tööls teinud,
mis sa pühha Waimo läbbi temmale oolid too-
tand, et temma ei piddant siit ilmast enne lahk-
ma, kui temma omma Õnnisteggiat Jesust piddi
näggema; sind pallume meie süddamest; anna
ka meile dige usso läbbi Jesust nähhä, et meie
tedda ka siin kurja ma-ilma ette voime tunnis-
tada ja kita, n. t. s.

6. Maria Kulturamisse Pával.

Mieie tänname sind, oh iggawenne Jummal,
armas taewane Issa, et sinna rohkest ar-
must meie waeste pattuste peale oled hallasta-
nud, ja omma Poia meie heaks laksnud innis-
meseks sundida; meie pallume sind keiast süd-
damest: walgusta ja te targaks pühha Waimo
läbbi meie süddamed ja meled, et meie sinno
armo diete öppime tundma, ja sinno Poia sun-
dimisest, kannatamisest ja surmasti kassio sa-
me, n. t. s.

7. Paasto Uial.

Mieie tänname sind, armolinne, iggawenne
Jummal, et sinna omma aino Poia peale
ei olle armo heitnud, waid tedda keikide inni-
meste heaks oled surma sisse annud, et temma
keik

feik meie pattud piddi risti-pu peale kandma ja
ärrawoitma; meie pallume sind süddamest: puh-
hasta meid keikist pattudest, et meie siin armo
oi'l sinno armo riklis ellame, ja nende ka wima-
ti so au-riki same, sesamma sinno Poia, n. t. s.

8. Kristusse illestouismisse Pühhal.

Mieie tänname sind, helde ja armolinne Jum-
mal, et sinna omma Poia surma läbbi pat-
to ja surma läest oled woimust ärrawotnud, ja
tedda meie heaks kolmandamal pával üles-
ärratanud, et meie temma läbbi piddime digels
ja waggaks sama; anna nüüd meile armo, et
meie sedda keiast süddamest ussume, ja omma
illestoutnud õnnisteggia auks udes ellus ella-
me, n. t. s.

9. Kristusse Taewaminnemisse Pühhal.

Mieie tänname sind, armolinne Jummal, meie
armas taewane Issa, et sinno targa nou
läbbi sinno armas Poeg meie kassuks taewa läi-
nud, ja meie eest ikka paalub; anna meile armo,
et meie nüüd ka, nenda kui meie kohhus on,
wainolikkul komebel ühhe pühha ello ja himmoga
temmaga taewa lähhäme, ja temma sanna ku-
lume, n. t. s.

10. Nellipühhil.

Mieie tänname sind, helde, iggawenne Jum-
mal, et sinna omma pühha Waimo keikile
ustlikudele oled toostand, et temma neid keige
töe sisse peab juhhatama; anna ka meile armo,
et meie pattudega pühha Waimo ei kurvasta,
waid et meie ommad süddamed temma honesks an-
name, ja ikka temma sanna kuleme, Jesusse Kristus-
susse sinno armsa Poia meie Issanda párrast.

11. Kolm-aino Jummala Pühhal.

Meie tānname sind, oh keigewäggewam iggawenme kolm-ainus Jummal, et sinna meid oled lunnastanud, ja nou leidnud, kuis meie sinuoga piddime ühte sama; meie pallume sind süddamest; sunnita meid ueks innimeseks pühha Waimo läbbi, et meie ne süddamega üle keige asjade sind woime karta, armastada ja sinno peale lota, Jesusse Kristusse meie Issanda pärast.

12. Neilühhapäiwil pärast kalm-aino Jummala pühha.

Oh helde Jummal! armas taevane Issa sunna tunnisad üuhe kalli wandega, et sul ei olle melehead pattuste innumeste hukkatusfest ja surmast, waid tahbad, ei nemmad pearwad pattust pöörama, ja sinno mele pärast ellama; sind pallume meie keigest süddamest, wotta armust lautada keik meie patto sünd, ja pääw páwalt meie süddamed puhhastada Jesusse Kristusse meie kalli önnisteggia pärast.

13. Ristia Joannesse Päwal.

Oh keigewäggewam, helde ja armolinne Jummal kes sinna pühha ristiat Joannest oled läkkitanud, et temma pattustpöörmisse öppetusse läbbi meie Issandale Jesus'ele piddi teed walmistamo, ja önnistusse tundmist pattude andels-andmisseks öppetama; sind pallume meie süddamest; lassé sinno arms walgust ja wägge paista meile ja keikile, kesit istwad pimmedusses ja surma var-

worjus, ja sata meie jallad ehk süddame himmud rahho tee peale, Jesusse Kristusse n. t. s.

14. Maria Ratsma-minnemisse Päwal.

Oh armolinne, igganenne ja helde taevante Issa, kes sinna pühha Waimo läbbi Elisabetile oled teäda annud, et se önnistud Abraami seme Jesus Kristust Mariast piddi ilmale sündima; anna meile armo, ja te targaks meie süddamed sinno armo walgusse ja wäe läbbi, et meie ka sinno artusa Poia õiete öppime tundma, keige patto wasto abbi ja armo temma käest öfima ja sama, ja nenda sinno au ja önnistusse risti pärisme sesamma sinno Poia Jesusse n. t. s.

15. Mikeli Päwal.

Oh keigewäggewam, armolinne Jummal, kes sinna ömmad pühhad Inglid sinno surenimme auks ja fitusseks oled tonud, ja läkkitad neid ka nende tenistusseks, kes sedda iggavest önnistust pearwad pärrima; anna meile armo, et meie neid süddamelikko pattustpöörmisse ja pühha elloga woiksine rõmustada, et meie nenda woime sinno tahuni si teha ma peal, kui Inglid taewas; hoia ja kaitse meid armust pühha Inglidega meie ello otsani, et meie pärast nendega sind iggavest woime kita ja tānnada, Jesusse Kristusse n. t. s.

16. Jummala Käskust.

Oh keigewäggewam, pühha ja õige Jummal, kes sinna keik pattud wagga wihtad, ja se pärast omma poia läkkitanud seie ilma sisse, et temma kurrati tööd ehk pattud piddi ärratiku ma, ja et kassö õigus meie sees piddi sündima; meie

meie pallume sind süddamest: aita nūud meid waesi rammotumaid, et meie pühha Waimo läbbi sinno kassio järrele cui waggad lapsed ellame, ja pühha ja õige eloga sind temime, Jesusse n. t. s.

17. Pühast Risti Ussust.

Armas Issand, keigewäggewam Jummal, kelle käest keik head ja täieliklud annid tullemad, sa tead, et ükski ei woi ennesele ommast väest õiget usko anda, sepärrast pallume meie süddamest: anna omma pühha Waimo läbbi meile õiget usko, et meie omma Is andat Jesust õiete õppime tundma, temma sonna iska kuulma, ja nenda kindla lotusse läbbi temmaga ühte meie otsani jáme Jesus n. t. s.

18. Palwest.

Oh helde, armolinne ja tössine Jummal, kes sinna meid olled käsknud palluda, ja voodanud keikide palmed kuulda, kes omma patto häd-dä tundwad, kahhetserwad ja sinno käest abbi otsiwad; anna meile armo, et ka meie woime waimus ja töes sind palluda, ja nenda kurrati, patto ja ma-ilma nou-andmisest peale woimustada, Jesusse Kristusse n. t. s.

19. Ristmissist.

Oh keigewäggewam Jummal, armas taewane Issa, kes sinna omma armisa Poia meile lunnastajaks olled annud, ja temma läbbi pühha ristmissse ja uestsündmissse olled seadnud, et meie piddime ommast paitust lahti ja sinno riki sama; anna meile nūud armo et meie omma paitust süddant iggapäwase kahhetsemisse ja patsust: pöörmissse läbbi ärra upputame, ja já keige patto

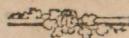
patto ja kuria himmudega surretame, et se uus iunimenne ehk südda woiks ette tulla, ja sinno, meie Jummala, ees õige ja pühha ello sees ellada, Jesusse Kristusse n. t. s.

20. Pühast Ohto-sõma-aiaast.

Meie tänname sind, armas Jummal, helde taewane Issa, et sinna omma armisa Poia olled läkitanud meile lunnastajaks, kes omma kalli kitbera kannatamisse ja surma mällestus-sels se pühha ohto-sõma aia on seadnud; anna meile armo, et meie õiete õppime moistma, kui wägga meie helde Õnnistegia meid on armastanud, ja lunnastamisse läbbi meile saatnud, et meie temma läbbi keigest kuriast ja vatust peame lahti sama: vuhasta ja parronda meie süddamet pühha Waimo läbbi, et meie omma Õnnistegia lunnastamisest iggapääv moime abbi ja kassio sada, sesamma meie kalli lunnastaja pärast.

21. Pärrast Ohto-sõma-aega.

Meie tänname sind, armolinne Jummal, et sa meid omma Poia läbbi olled lunnastanud, ja sesinnatse kalli armo mällestus-sels meid temma kalli ihho ja werrega sõõtmid ja joontud; meie pallume sind süddamest, lassé se meil siggi-da, et meie keik pattud, mis värast meie armas Jesus on surnud, süddomest riikame, õiges uskus wägga wottame, kannatlikkud olleme, ja issekeskis tullise armastusse see ellame, sinno armisa Poia meie Issanda Jesusse Kris-tusse pärast.

Laulatamisse Sannad.

Selle Kolm-aino Jummala,
Jummala se Issa, ja se Poia, ja se pühha
Waimo nimmel, Amen.

Armad Sõbrad.

S sinname paat rahvaast,
Peigmehe nimmi on N. N.

Prudi nimmi on N. N. N.
tahtwad ennast abbiello sisse anda. Et nüüd
ühhelgi ränni ei olle olnud middagi räkimist
nende abbiello wasto, ei pea ka ühhelgi lub-
ba ollema, pärast sedda aega middagi
nende abbiello wasto räkida.

Sepärrast küssin minna sinnult
Peigmees,

Prunt,

Kas sinno süddame nou on, et sinna tahhad
Omma Prudi N. N. ommaks naeseks
wötta.

Omma Peigmeest N. N. ommaks meh-
heks wötta,
ja temmaga ellada ja kannatada keik, mis Jum-
mal sinno peale panneb, head ja kurja, rõmo ja
villesust, rikkust ja waefust, egaa tahha ennast
temmasti ärralabutada, enne kui Jummal isse
teid lahutab surma läbbi.

Ons sal nüüd se meel ja nou, siis ütle keikide
kuuldes selgeste:

Jah Jummala Nimmel

Nen-

Laulatamisse Sannad.

Nenda küssin minna ka sinnult.

Prunt n. t. s.

Wahhetage nüüd abbiello sõrmulised.

Andke ka teine teisele kät.

Mis Jummal on ühte pannud, sedda ei pea
ükski innimenne lahkutama.

Sepärrast, et teie nüüd ennast abbiello sisse
annate, ja sedda Jummala ja innimeste ette tun-
nistate, ja teine teisele sõrmulised ja kät ollete an-
nud, laulatan minna teid ühte, abbiello-rahvaks:
Jummala se Issa, Jummala se Poia ja
Jummala se pühha Waimo nimmel, Amen.

Kuulge nüüd Jummala sannast, mis abbiello
on, ja kuida Jummal sedda on seadnud.

Nenda üles Jummal Issand:

Se ep olle mitte hea, et innimenne üksi on,
ma tahhan temmale abbi tehha, mis temma koh-
hane on.

Siis laskis Jehowa Jummal raske unne se
innimese peale tulla, ja ta unius maggama, ja
Ja wöttis ühhe temma külje - luist, ja panni se
kohha libhaga jälle kinni. Ja Jehowa Jummal
ehhitas se külge lu, mis ta innimesest olli wötnud,
naeseks, ja satis tedda Adama jure. Siis üles
Adam: Se on nüüd lu minno luist, ja libha min-
no libhast, tedda peab mehhen naeseks hütama, seit
et ta mehbest on woetud; sepärrast jättab mees
omma issa ja omma emma mahha, ja hoiab
omma naese pole, ja nemmad peawad üks libha
ollema.

Et teie ennast nüüd ollete Jummala nimmel
abbiello sisse annud, siis kuulge esmalt Jummala
sanna seit abbiellust.

F

Nen-

Nenda ütleb Pühha Paulus:

Naesed, kuulge omma meeste sanna, kui Issanda sanna, seit mees on naese Pea, nenda kui Kristuske on koggodusse Pea, ja temma on omma ihos önnisteggia. Agga nenda kui koggodus Kristusse melewalla al on, nenda ka naesed omma meeste melewalla al keige asjade sees.

Mehhed, armastage ommad naesed, nenda kui Kristuske on armasianud koggodust, ja on isseennast selle ärraanud, et Ta sedda piddi pühhitsema, ja on sedda puhtaks pesnud wee pessemisse läbbi sanna sees, et ta sedda koggodust ennesele piddi seadma ausaks, ühheks koggoduseks, kel ep olleks übtegi wigga eggatortso, egga muud seddasarnast, waid et ka piddi ollema pühha ja laitmatta; nenda peawad ka mehhed ommad naesed armastama, kui omma ennestestihud. Kes omma naest armastab, se armastab isseennast! seit ükski ep olle ial omma enneestihha viiblamud, waid temma toidab ja hoiab sedda, nenda kui ka Issand sedda koggodust.

Teiseks.

Kuulge ka sedda risti, mis Jummal abbiello peale ou pannud.

Nenda üles Jummal naese vasto:

Ma tahhan sulle vägga pallo vallo sata, kui sa käima peäl oled, walloga pead sa leapsi ilmale toma, ja sinno himmo peab so mähde järrele olemas, ja sesamma peab siimo ülle wallitsema.

Ja Mehhe vasto üles Jummal:

Et sa oled kuulnud omma naese sanna ja fönd

nud seit puust, mis ma sind kässin ja ülesin: sinna ei pea seit föma: ärrenetud on se Ma sunno pärast, waemaga pead sa seit föma keik omma ello aia; ja kibbowitho ja ohhakaid pead ta sulle kaswatama, ja sinna pead välja rohhud föma: omma palle higgi sees pead sa leiba föma, senni kui sa jälle mullaks saad, seit seitlammast oled sa voetud. Seit sinna oled põrm, ja pead jälle põrmus sama,

Kolmandamaks.

(Kui teie omma abbiello Jummala tahmissee järrele hakkate ja aiate) siis peab se teie riõm olemas, et teie teate ja ussute, et teie abbiello on Jummala mele pärast; seit nenda on kirjotud: Jummal loi se innimesse omma näo järrele, Jummala näo järrele loi Ta tedda: mehheks ja naaskeks loi temma neid, ja Jummala õnnistas neid, ja Jummal ütles neile: tehke suggu ja reid sag, palgu, ja täitke se Matäis ja saartke sedda ennestestalla, ja wallitsege ülle kallade mis merres, ja ülle lindude mis taeva al, ja keit ülle ellajarte, mis Ma peäl ligurwoad. Ja Jummal watas keige se peale, mis Ta olli teinud, ja wata, se olli wäggaga hea.

Sepärrast ütleb ka kunningas Salomon: Res ühhe hea naese saab, se saab hea asja, ja saab Issandalt önnistust.

Pallugem.

Oh armolinne Issand Jummal! kes sa meest ja

ja naest oled lonud, ja abbiello seādnud, ja peālegi ihho souga önnistamud, ja se läbbi sedda sal-laga asia ennitähendanud, et sinno armas Poeg Jesus Kristus omma vrudi, selle pühha risti kog-godusse, peigmes piddi ollema: meie pallume sinno pohjatuma armo; ärra lasse sedda abbiel-lo mitte hukka ja nurja minna, waid pühbitse ja hoia sedda meie seas, ja anna sellesinnatsele ab-biello rahwale armo, ihho ja hing'e polest, et nem-mad wottaksid sind kartu ja armastada, ja sinno rahho sees ühemelelised olla, Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi, Amen.

**Issa meie, kes sa oled taewas n. t. s.
Jehowa önnistago teid ja hoidko teid.**

Jehowa lasko omma palle paista teie peāle, ja olgo teile armo-linni.

Jehowa töstko omma palle teie peāle, ja andko teile rahho!

Se armolinne Jummal andko teile armo, et teie omma abbiello Jummala tabtmisse järrele wölkite hakkada ja aiada, ja sedda enne, mis Jummal wagga abbiello rahwale on tootanud, sada. Jummala pühha Waim juhhatago teid õige tele, Amen.

Nistmissé Sannad.

Selle kolm-aino Jummala,
Jummala se Issa, Jummala se Poia
ja Jummala se pühha Waimo
nimmel, Amen.

Mis peab lapse nimmi ollema?

Minne ärra sinna rojane waim, ja anna maad vühhale Waimule! N. N. Wotta pühha risti-täht omma otsa ja omma riina ette.

Ühheks meletulletamisseks.

Et sind ristitakse Kristusse peāle, kes sinno heaks risti lõdud, ja et sinna keigest pead ossa sama, mis Kristus omma kannatamisse ja surma läbbi sinnule on saatnud; ja et sinna kannatlikko süd-damega keik risti surmani pead kandma, mis temma sinno peāle panneb.

Pallugem:

Oh keigewäggewam, i gg awenne Jummal, meie Issanda Jesusse Kris-tusse Issa, minna hüan sind appi sesin-natse sinno sullase N. N. Cümmardaja N. N.) pärast, kes sinno ristmissé ande pallub, ja sinno iggalwest armo, waimo-likko uesündimisse läbbi tahhab. Wöt-ta tedda wasto, Issand, nenda kui sinna oled üttelnud: palluge, siis peab

teile antama, otsige, siis peate teie leidma, kõpputage, siis peab teile lahti tehtama. Sepärrast anna nüüd sedda head sellele, kes pallub, ja te üks lahti sellele, kes kõpputab, et temma se taewase pessemisse iggawest õnnistust woiks sada, ja sinno iagawest riki värri-da, mis sinna armust oled tootanud, Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi Amen.

Pallugem weel:

Oh keigewäggewam, iggawenne Jummal, kes sinna wee-üpputusse läbbi omma kange kohto värast sedda uskmatta ilma oled ärraüpputanud, ja sedda usklikko Noa kahhetaksessi omma sure armo värast hoidnud, ja sedda kangekaelast Marao keige temma väega punnase merresse ärraüpputanud, ja omma Israeli rahwast kuimalt läbbi saatnud, ja oled sega omma ristmisse pessemist, mis värast piddi tullenia, enne tähhendanud, ja omma armsa Poia meie Issanda Jesusse Kristusse ristmisse läbbi sedda Jordanit ja keik wet õnsaks ja rohkeks ärapessemisseks oled pühhitsetud ja seadnud. Meie pallume sesinnatse sinno Poja värast sinno vohjatuma armo,

hal-

hallasta sesinnatse omnia sullase N. N. Cummardia N. N.) veale, ja õnnista tedda õige ussoga waimus, et sesinnatse õnsa wee läbbi temma sees woiks ärra-üppuda ja kadduda keik, mis temmale Adamast on sundinud, ja mis temma ka isse se peale on teinud, et temma uskumatutte arrust woiks ärralahkuda, pühha risti-koggodusse laewa sees kui-walt rahhul olla, ja iggal aial tulline waimus, römus lotusses, sinno pühha nimme diete tunda, karta ja armastada, et temma keige usklikudega iggawest ello woib sada, kui sinna oled tootanud Jesusse Kristusse meie Issanda värast.

Minna wainun sind ärra, sinna rojane waim, Jummala se Issa, ja se Poia, ja se pühha Waimo nimmel, et sinna ärralahhäd sesinnatfest Jesusse Kristusse sullafest, (Cummardajast) nimmega N. Amen.

Ruulgem pühha Markusse pühha Ewangeliummi.

Ja nemmad töid lapsokessi Jesusse sure, et temma neise piddi vuutma; agga Jüngrid sõitlesid neid, kes neid temma jure töid. Agga kui Jesus sedda

F 4

nág-

näggi, sai temma meel vågga haigeks, ja ütles neile: Vastek need lapsokessed minno ture tulla, ja ärge keelge neid mitte; seest nisuaguste väralt on Jummal riik. Tödest minna ütlen teile: kes ial Jummal riiki vasto ei wotta kui lapsoke, se ei sa mitte senna sisse. Ja temma wot-tis neid sullesse ja vanni käed nende peale, ja önnistas neid.

Palligem:

Issa meie, kes sa olled taewas n. t. s.
Se Issand hoidko sinno sissetulles-mist ja väljamineemist näud ja igga-west, Amen.

N. Kas sinna wañnud årra kurratit?

Jah minna wañnud tedda årra.

Ja keik temma tööd ja teggo?

Jah.

Ja keik temma asjad ja kombed?

Jah.

N. Kas sinna ussud Jummal se Issa keigewäggewama taewa ja Ma Loja sisse?

Jah mirna ussun.

N. Kas sinna ussud Jesusse Kristusse temma aino Poia meie Issanda sisse, kes on sadud vühast Waimust, ilmale todud neitsist Mariast, kannatanud Pontsiusse Pilntusse al, risti peale vo-dud,

dud, furnud ja mahhamaetud; olla lai-nud vörgo hauda, kolmandamal pärval jälle ülestousnud furnust üleslänud taewa, istub Jummal omma keige-wäggewama Issa parremal käel, sealt temma tulleb kohhut moistma ellawatte ja furnutte peale?

Jah minna ussun.

N. Kas sinna ussud pühha Waimo sisse, üht pühha risti-koggodust, püh-hade ossasamist, pattude andeks-and-mist, lihha ülestousmist, ja iggawest ello?

Jah minna ussun.

N. Kas sinna tahhad ristitud sada?

Jah Jummal nimmel.

N. Minna ristin sind Jummal se Issa, Jummale se Poia, ja Jummal se pühha Waimo nimmel.

Se keigewäggewam Jummal, ja meie Issanda Jesusse Kristuse se Issa, kes sind N. N. ueste sunnitamud wee ja vüh-ha Waimo läbbi, ja sinnule keik pattud andeks annud, se kinnitago sind omma armoga iggawessets elluks, Amen.

Jehowa önnistago sino, ja hoidko sind;

Jehowa lasko omma palle paista
sinno peâle, ja olgo sulle armo-
linne;

Jehowa töstko omma palle sinno
peâle, ja andko sulle rahho,
Amen.

Se armolinne Jummal andeko armo,
et se lapsokenne voiks üleskaswada surre
Jummala mele pârrast ja auuks, omma
wannematte römuks, ja omma ennese
hinge önnistusseks.

Alga teie, kes teie lapse assemel kur-
rati tööd ja teggo, asjad ja kõmed ol-
lete ärrawandunud, talletage omma mele,
mis teie ommas ristmisses Jummalale
ollete tootanud, ja mis meie Issand Je-
sus Kristus ütleb; kui teie ei pôra üm-
ber, ja ei sa kui need lepsokessed, siis
ei sa teie mitte taewa-riki. Alga se
armolinne Jummal andko armo teile ja
selle lapsokessele Jesusse Kristusse
meie Issanda pârrast,
Amen.

Jummala rahho olge teiega, Amen.

Pal-

Palve Matmisse jures.
Mullast oll d sinna lodud;
Mullaks pead sinna sama;
Mullast äratab sind Jesus Kristus sinno
Önnisteggia jâlle wiimsel pârvat ülles

Pallugem:

Oh! keigewâg ewam ja armolinne iggawenne
Jummal, kes sinna pâtude pârrast inni-
messpe peâle oled pannud, et temma peab surre-
ma, kes sinna ka (et innimeseo ei piddand igga-
weste surma fisse jáma) omma aino sandinud
Poega Jesust Kristust olled surma fisse annud,
kennel ep õnud ühtegi patto, ja nenda omma
Poja surma läbbi sedda õnne leikile nõl kudele
ja wagg dele oled santnud, et surm ei wo neile
kahjo tehha. Pôra nüüd omma Issa palle om-
ma maesteste laste pole, ja anna meie sinno rohle
armo, et meie sin ühhes kous olleme sinno fitus-
sels ja auuks, ja et meie sesimmatse matmis e ju-
vs omma mele tulletame, et ka meie (kui sinna
tahad ja med kutsud) veame irreema ja mul-
lals ãma, ja et meie õppime hästi moissma, et
meil sesimmatse villetsa ello sees kindlatasset ei olle.
Anna, oh armolinne Jummal omma armo, et
meie sedda takka nouome, mis iggawenne on,
ja sesimmatse hâddalisse ello seed nenda ellame sin-
no pühha tahtmissee järrele, et meie sesimmatse
meie wennaga (dega) wiimsel pârvat üllestasuseme
iggavessels ekuks, sinno armsa Poja Jesusse
Kristusse meie Issanda pârrast,
Amen.

Pal-

Pallugem veel:

Issa meie kes-sa olled taewas, n. t. s.
Jehowa õnnistago sind, ja
hoidko sind.

Jehowa lasko omma palle
paista sinno peale, ja olgo
sulle armolinne.

Jehowa töökem omma palle
sinno peale, ja andko
sulle rahho,
Amen.

REB 793
Eesti
R 3067

